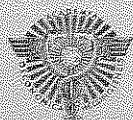

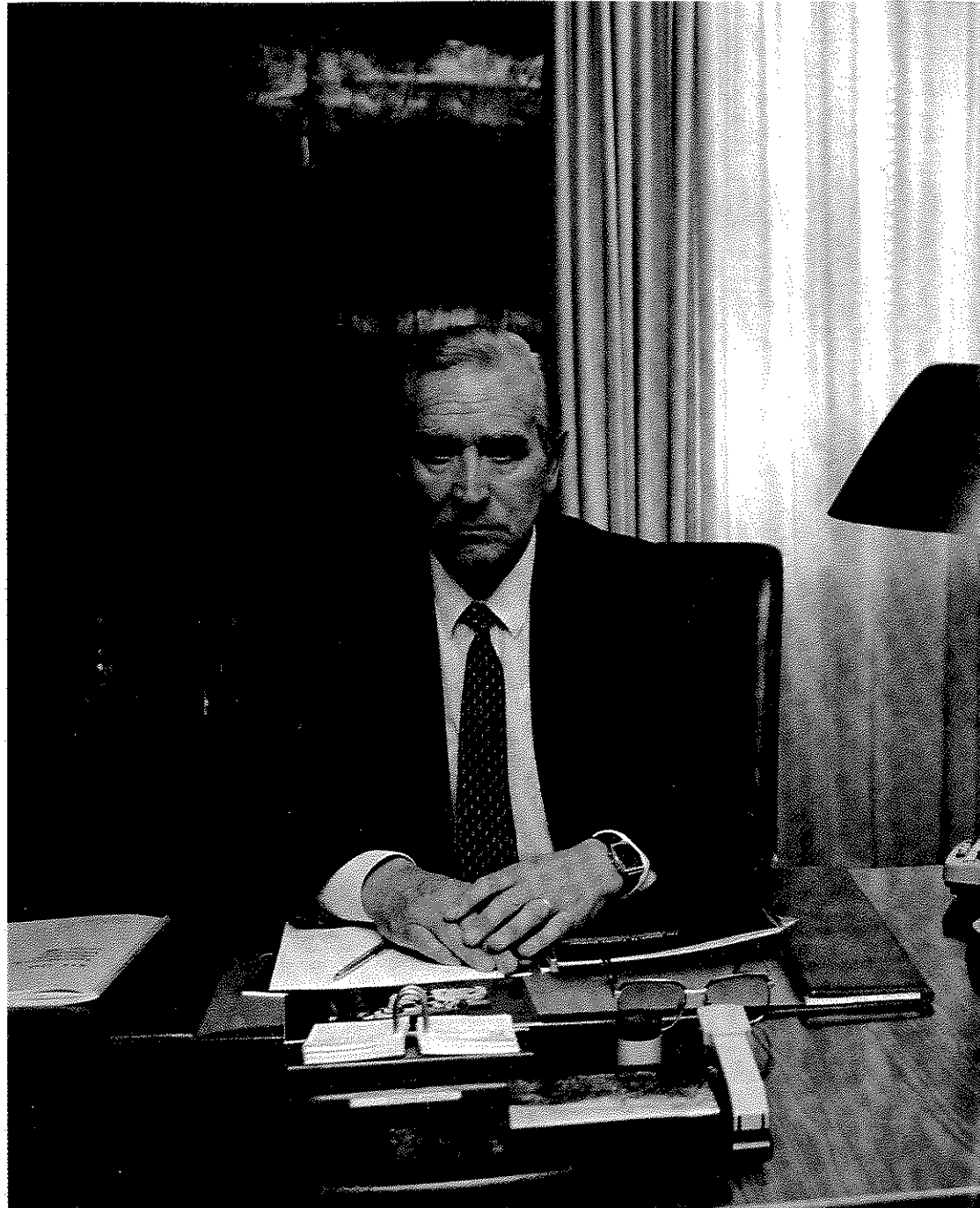
**Helsingin
kauppa-
korkea-
koulu 1988**

Sisällys

I	REHTORIN KATSAUS 4 Tunnuslukuja 6 Yleistä 7
II	TUTKINNOT Ekonomin tutkimus 8 Jatkotutkinnot 11
III	TUTKIMUKSEN JA OPETUKSEN LAITOKSET Hallinto ja systeemit 12 Laskentatoimi 15 Markkinointi ja tuotantotalous 16 Kansantaloustiede 19 Oikeus- ja sosiaali- tieteet 22 Menetelmätieteet 24 Kielet 26 Perustutkimus 28
IV	TÄYDENNYS- KOULUTUS Johtamiskoulutus- keskus 30 Pienyrityskeskus 31 Kansainvälinen keskus 33
V	KEHITYSYHTEIS- TYÖOHJELMAT Prodec 34 Prodec-Import 35
VI	KIRJASTO 37
VII	JULKAISU- SARJAT 38
VIII	HALLINTO- ELIMET 39
IX	NEUVOTTELU- KUNTA 40
X	TUKISÄÄTIÖ 40
XI	TALOUS JA HENKILÖSTÖ 41 Organisaatio 43

I REHTORIN KATSAUS

Matkaa jäljellä tuloksellisuuden tiellä

Helsingin kauppakorkeakoulun hallinnon tehostaminen eteni rivakasti vuonna 1988; budjettirakennetta yksinkertaistettiin, opettajien työvelvollisuuskokeilu käynnistettiin elokuussa ja hallintoasetukseen tuli merkittäviä muutoksia.

Yritän arvioida, missä me Helsingin kauppakorkeakoulussa nyt olemme tavoitteellisen johtamisen ja tuloksellisuuden kehittämisen tiellä. Korkeakoulujen käyttöön on kieltämättä annettu tulosta edistäviä keinoja:

- julkinen tavoiteasettelu, tuloskeskustelut ja seuranta on otettu käyttöön. Tämän vuoksi laitokset ilmeisesti kokevat sisäistä painetta onnistua.

- yksikkökohtainen kannustinmäärärahaikäytäntö ja tulo-ylijäämän tekemisen mahdollisuus on osittain toteutettu. Se on ollut omiaan lisäämään yhteistyöhön keinoja.

- määrärahojen jako ja virkojen suuntaaminen, jossa rehtorille on annettu lisää valtaa, on omiaan edistämään uusien alojen tutkimuksen ja opetuksen käynnistämistä, samoin virka-järjestelymahdollisuudet.

Myös opettajien ja tutkijoiden apurahajärjestelmä - Helsingin kauppakorkeakoulussa varsin laaja - on merkittävä kannustuskeino.

Mitkä sitten ovat rajoitteet ja puutteet? - Korkeakoulumme hallintomalli perustuu edelleenkin kolmikantaan. Se on tietynlainen edunvalvontamalli, joka on melko toimintakyvyn silloin kun pitäisi tehdä muutoksia.

Joustavaa palkkausta ei ole voitu toteuttaa. Ongelma on

kipeä muun kuin opetus- ja tutkimushenkilökunnan - lähinnä hallinto henkilöstön - osalta, sillä heillä ei ole vastavaa apurahakäytäntöä eikä mahdollisuuksia saada kannustimia.

Tulosajattelun läpivienti on tällä hetkellä vasta puolitiessä: erityisesti henkilötasolla tulosvastuu ei ole toteutunut. Opettajien työvelvollisuuskokeilu tarjoaa kuitenkin hyvät mahdollisuudet tulosvastuujattelun toteuttamiseen opetushenkilöstön osalta.

Edelleen korkeakoulun hallintomalli on vielä kaukana todellisesta autonomiasta, ja itsenäisen talouden puute ja rajoittavat momenttisidonnaisuudet tunnetaan kahlitsevina, kuten osittain myös säädösten esteet.

Mikä olisi sitten ihannetila? Tietenkin autonominen korkeakoulun hallintomalli (vrt. liikelaitosmalli), jolla olisi toimivat hallintoelimet, oma talous, suuri toimintavapaus ja selkeä tulosvastuu.

Tiedämme, että valtionhallinnossa korkeakoulusektorin ulkopuolella on vireillä pitkälle meneviä hankkeita virastokohtaisen autonomian lisäämiseksi. Myös opetusministeriö on julkistanut pyynnön, että muutama korkeakoulu ryhtyisi kokeilemaan budjettimenettelyn yksikertaistamista. Helsingin kauppakorkeakoulun pitäisi mielestäni ottaa haaste vastaan - onhan meillä juuri lämän alan asiantuntemusta ja kokemusta.

Tunnuslukuja

	1987	1988
PERUS- JA JÄTKOKOULUTUS		
Perustutkinnot	349	320
KTL	5	2
KTT	3	3
Tutkinnot yhteensä	357	325
Läsnäolevat opiskelijat 1.10.	3 263	3 309
Uudet opiskelijat	404	403
Ekonomitutkinnon keskim. valmistumisaika (v.)	6,0	6,0
Ekonomitutkintoon sisältyvän ulkomaisen opiskelijajakson suorittaneet	65	70
Tutkinnot/opetushenkilö	2,30	2,11
Jätkotutkinnot/professorin- ja apulaisprofessorin virka	0,20	0,13
TÄYDENNYSKOULUTUS		
MBA-tutkinnot	12	30
Täydennyskoulutusohjelmat	33	33
Täydennyskoulutuskurssit	24	25
Kurssipäivät	1 195	1 355
Osanottajat	1 125	1 294
KIRJASTO		
Kokoelmien laajuus (nid.)	235 400	242 900
Kokoelmien kasvu (nid.)	9 300	7 500
Lainauskerrat	109 600	114 200
HENKILÖSTÖ		
Opetushenkilökunta	155	154
Muu henkilökunta	213	221
Henkilökunta yhteensä	368	375
TALOUS (1000 mk)		
Menot (TMA)	54 952	61 577
Menot (ulkopuolinen rahoitus)	11 594	16 341
Tulot	8 472	11 353
Maksullisen palvelutoiminnan laskennallinen ylijäämä	1 504	2 204
TILAT (br-m²) bruttoala		
	22 117	22 464

Yleistä

Tutkimus

Korkeakoulujen kehittäminen painottuu tulevaisuudessa tutkimukseen ja tutkijankoulutukseen. Tämä on ajatuksena uudessa korkeakoululaitoksen kehittämislaisilla vuosille 1988-91 ja siihen liittyvässä valtioneuvoston päätöksessä. Tavoitteen toteuttamiseksi korkeakouluille on osoitettu uusia voimavaroja ja samalla alettu edellyttää toiminnalta tuloksellisuutta. Tutkijankoulutus on tarkoitettu toteutettavaksi korkeakoulujen yhteistyönä.

Helsingin kaupparkeakoulun tutkimustoiminta on suuntautunut monille uusille tutkimuksen aloille ja kansainvälistynyt voimakkaasti. Esimerkiksi Kauko-idän projekti, Industrial Democracy in Europe -projekti, metsäteollisuuden projektit, monitavoitteisen päätöksenteon tutkimusprojekti, Finland's International Business Operations -projekti ja useat muut tutkimushankkeet on toteutettu kansainvälisenä yhteistyönä. Korkeakoulun tutkijat ovat työskennelleet ulkomaisissa korkeakouluissa ja osallistuneet eri maissa järjestettyihin tieteellisiin seminaareihin ja konferensseihin.

Korkeakoulussa on tehty suunnitelma tutkimuksen seurannan ja arvioinnin järjestämisestä. Palvelututkimusta on tehty mahdollisuuksien mukaan.

Opetus

Opetuksen kehittämisen painopiste oli luvulla 1987-88 opetusmuotojen parantamisessa ja uusien opetusmenetelmien luomisessa. Korkeakoulussa käynnistettiin työvelvollisuus-

kokeilu, mikä merkitsee, että opettajat voivat luopua vanhasta, tarkoin määritellystä viikottaisesta opetustuntimäärästä ja saavat sen sijaan luoda ja kokeilla uusia opetusmenetelmiä määrätyn vuotuisen työajan - 1600 tuntia - puitteissa. Uusiin menetelmiin liittyy usein pienryhmätyöskentelyä ja henkilökohtaista ohjausta, minkä vuoksi ne ovat suuritösempiä kuin perinteinen luennoiminen.

Tällä tavoin on koetettu vähentää massaluentoja ja kannustaa itsenäistä, aktiivista opiskelua. Luentosarjoja on muutettu seminaareiksi, vähemmän tärkeitä luentoja on korvattu kirjatenteillä, on kennnettu eri aineiden yhteisseminareja - muun muassa vieraiden kielten, laskentatoimen ja markkinoinnin välillä - ja otettu käyttöön "learning by doing" opetustilanteita. Korkeakoulun opetustilojen niukkuus asettaa kuitenkin rajat pienryhmässä tapahtuvalle työskentelylle.

Opiskelijat on saatu innostumaan omaehtoisesta opiskelusta. Nyt aloitettu kehittämistyö tulee lähivuosina merkittävästi parantamaan opetuksen pedagogista tasoa.

Kansainvälistyminen

Kansainvälistyminen ilmenee korkeakoulun kaikkien yksiköiden toiminnassa. Tutkimus on aina ollut luonteeltaan kansainvälistä. Kirjasto välittää tietoa ulkomaisesta tutkimuksesta ja laskentakeskus huolehtii reaaliaikaisesta yhteydenpidosta ulkomaiden yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkijoihin. Korkeakoulun

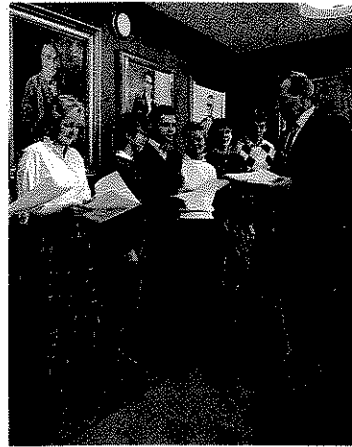
Master of Business Administration-ohjelma on kansainvälinen jo määritelmän mukaan; siinä on suomalaisten osanottajien lisäksi myös ulkomaisia, opettajat ovat ulkomaisista yliopistoista ja ohjelmaan kuuluu puolen vuoden jakso ulkomaisessa korkeakoulussa. Lähes sata ekonomin tutkintoa suorittavaa opiskelijaa suorittaa vuosittain opintojaksoja ulkomailla ja lisäksi monet käyvät kesätöissä ulkomailla. Täydennyskoulutusyksikön Johtamiskoulutusohjelmaan on sisällytetty ulkomainen opintojakso. Myös Mikkelissä sijaitseva Pienyrityskeskus luo vilkkaasti ulkomaisia kontakteja.

Korkeakoulun suhteet Atlantin taakse ovat vanhastaan olleet vireät. Monissa aineissa on Yhdysvaltojen yliopistoissa väitelleitä tai tutkinnon suorittaneita opettajia. Neuvostoliiton talousuudistus on vilkastuttanut ennestäänkin suhteita naapurimaahan, erityisesti Moskovan kaupparkeakoulun Plehanov-instituuttiin, jonka kanssa on oltu yhteistyössä 1960-luvulta lähtien, ja Viron tutkijakuntaan, jonka kanssa yhteinen kulttuuripohja helpottaa työskentelyä. Helsingin kaupparkeakoulu on varteenotettava yhteistyökumppani neuvostoliittolaisille kaupparkeakouluille, jotka rakentavat markkinoinnin ja johtamisen koulutusohjelmia.

Kansainvälistymisestä on tullut jo lähes hokema. Se on kuitenkin aikamme talouselämän tunnusomainen piirre ja siihen liittyvät ilmiöt on tunnettava, koskettavatpa ne läheltä tai loitompaa.

II TUTKINNOT

Ekonomian tutkinto

Vuonna 1988 Helsingin kauppakorkeakouluun valittiin hakemusten ja pääsykokeen perusteella 402 uutta opiskelijaa suorittamaan ekonomin tutkintoa. Hakemuksia oli jätetty 2466.

Opintonsa aloittaneista oli 54 prosenttia miehiä ja 46 prosenttia naisia. Keski-ikä oli 21 vuotta. 59 prosenttia uusista opiskelijoista oli kotoisin pääkaupunkiseudulta. Kahdella kolmasosalla oli ylioppilastodistuksen yleisarvosanana laudatur.

Helsingin kauppakorkeakoulussa oli 1.10.1988 kirjoilla 3359 opiskelijaa, joista perustutkintoja opiskeli 2939. Eniten opiskelijoita oli laskentatoimen koulutusohjelmassa.

Vuoden 1988 aikana korkeakoulussa suoritettiin 320 ekonomin tutkintoa, mikä on 80 prosenttia vuosittain sisäänotettujen määrästä. Keskimääräinen valmistumisaika oli tasan kuusi vuotta.

Helsingin kauppakorkeakoulu ja Helsingin yliopisto ovat solmineet yhteistyösopimuksen, jonka perusteella kauppakorkeakoulun opiskelijat voivat suorittaa opintojaksosia ja opintokokonaisuuksia yliopiston oikeustieteellisessä, valtiotieteellisessä ja maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa sekä eräissä filosofisen tiedekunnan osastoissa. Näiden tiedekuntien opiskelijoita voidaan vastaavasti hyväksyä ylimääräisiksi opiskelijoiksi Helsingin kauppakorkeakouluun. Yliopiston opiskelijat jättivät kertomusvuonna 249 sopimukseen perustuvaa hakemusta, joista hyväksyttiin 109 eli 44 prosenttia. Sopimusta jouduttiin keväällä 1988 rajamaan kauppakorkeakoulun puolella resurssisyistä siten, että liiketaloustieteen aineisiin otetaan ylimääräisiä opiskelijoita vain erillisten, esimerkiksi laitosten välisten sopimusten perusteella.

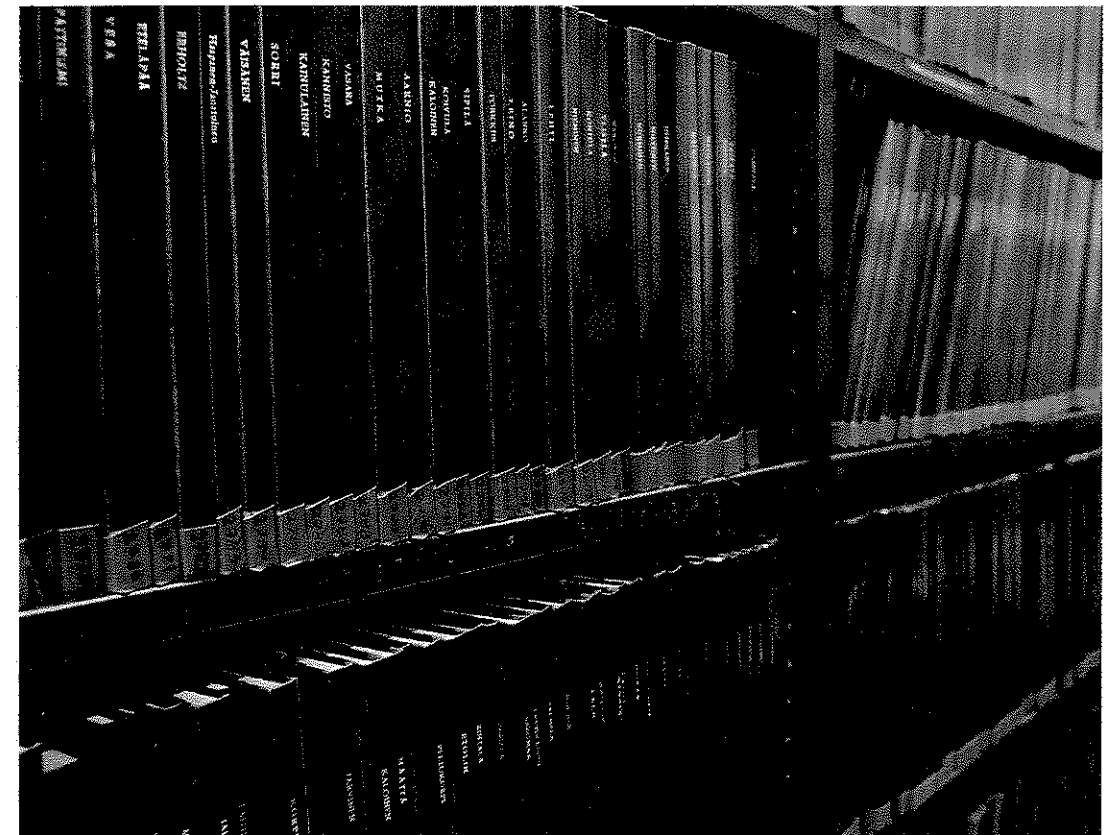
Helsingin kauppakorkeakoulun ja Svenska handelshögskolanin välillä on ollut yhteistyösopimus vuodesta 1983. Kansainvälisyys ja kansainvälistyminen kuuluvat oleellisesti kauppatieteiden opintoihin. Vuonna 1988 suoritti 61 opiskelijaa opintojaksosia jossain ulkomaisessa korkeakoulussa. Opiskelupaikkoja on tarjolla kymmenessä maassa kuudella kielialueella 17 korkeakoulussa. Opiskelijavaihto ei perustu vastavuoroisuuteen. Ulkomainen opintojakso kestää lukukauden, poikkeuksena ranskalaiset ja saksalaiset korkeakoulut, joissa opiskel-

työsopimus vuodesta 1983. Kansainvälisyys ja kansainvälistyminen kuuluvat oleellisesti kauppatieteiden opintoihin. Vuonna 1988 suoritti 61 opiskelijaa opintojaksosia jossain ulkomaisessa korkeakoulussa. Opiskelupaikkoja on tarjolla kymmenessä maassa kuudella kielialueella 17 korkeakoulussa. Opiskelijavaihto ei perustu vastavuoroisuuteen. Ulkomainen opintojakso kestää lukukauden, poikkeuksena ranskalaiset ja saksalaiset korkeakoulut, joissa opiskel-

työsopimus vuodesta 1983. Kansainvälisyys ja kansainvälistyminen kuuluvat oleellisesti kauppatieteiden opintoihin. Vuonna 1988 suoritti 61 opiskelijaa opintojaksosia jossain ulkomaisessa korkeakoulussa. Opiskelupaikkoja on tarjolla kymmenessä maassa kuudella kielialueella 17 korkeakoulussa. Opiskelijavaihto ei perustu vastavuoroisuuteen. Ulkomainen opintojakso kestää lukukauden, poikkeuksena ranskalaiset ja saksalaiset korkeakoulut, joissa opiskel-

Ekonomian tutkinnon rakenne

Taloustieteiden perusteet Yht. 56 ov. - Kaikille yhteiset 48 ov - Valinnaiset 8 ov	Pääaineopinnot (sisältää seminaarit ja tutkielmat) 56 ov Sivuaine vähintään 20 ov
Kieliopintoja 20 ov	
Vapaasti valittavat opintojaksot	

Ulkomaiset yhteistyökorkeakoulut

USA

University of South Carolina (South Carolina)
Texas Tech University (Texas)
Saint Bonaventure University (New York)
Hofstra University (New York)
The University of Connecticut (Connecticut)
Georgetown University (Washington D.C.)

KANADA

Simon Fraser University (British Columbia)
Université du Québec à Trois-Rivières (Québec)

ISO-BRITANNIA

City University Business School (Lontoo)
Manchester Business School (Manchester)

RANSKA

Ecole supérieure de commerce de Paris (Pariisi)
Institut Européen d'études commerciales supérieures (Strasbourg)

SAKSAN LIITTOTASAVALTA

Universität Bonn (Bonn)
Universität Hamburg (Hampuri)
Christian-Albrecht-Universität zu Kiel (Kiel)
Ruhr-Universität (Bochum)

RUOTSI

Handelshögskolan i Stockholm (Tukholma)

NORJA

Norges Handelshøyskole (Bergen)

Jatkotutkinnot

Helsingin kauppakorkeakoulussa on jatkokoulutusohjelma, joka mahdollistaa tohtorin tutkinnon suorittamisen noin neljässä vuodessa. Lisensiaattitutkinnon osuus siitä on noin kaksi ja puoli vuotta. Ajoitus edellyttää tiivistä kokopäiväopiskelua.

Helsingin kauppakorkeakoulussa suoritettiin vuonna 1988 viisi jatkotutkintoa; kolme kauppatieteiden tohtorin ja kaksi lisensiaatin tutkintoa.

Tohtorin tutkinnon suoritti-

vat KTL Kari Asp, KTL Juha Kinnunen ja KTL Margareta Soismaa.

Vuoden 1988 lopussa jatko-opiskelijoita oli 322; suosituimmat aineet olivat liiketaloustiede: laskentatoimi ja liiketaloustiede: markkinointi.

Jatko-opiskelijoista työskentelee korkeakoulun piirissä noin 20 prosenttia, pääasiassa assistenteina eri ainelaitoksilla ja tutkimusassistentteina Perustutkimuksen laitoksella.

Muun muassa Suomen Yhdyspankin tuki mahdollistaa vierailevien ulkomaisten opettajien kutsumisen jatkokoulutusta ohjaamaan.

III TUTKIMUKSEN JA OPETUKSEN LAITOKSET

Hallinnon ja systeemien laitos

Liiketaloustiede: hallinto

professori, VTT Oiva Laaksonen
professori, KTT Risto Tainio
vt. apulaisprofessori Kari Lilja
vs. yliassistentti, KTL Sirkku Kivisaari
vt. yliassistentti, dosentti, KTT, VTL Timo Santalainen
vs. yliassistentti, KTL Sinikka Vanhala
assistentti, KTM Marja Korhonen
opetusassistentti, KTL Leena Ylä-Anttila
ylimääräinen opettaja, VTM Jaakko Heinonen
tuntiopettaja, VTK Anna Joutsenniemi

Ltt: hallinnon opetuksessa annetaan kokonaisnäkemys yrityksestä ja liikkeenjohdon eri tasoista ja toiminnoista. Opetuksessa pyritään yleisjohdollisten ja esimiestaidollisten valmiuksien antamiseen. Tämän lisäksi kehitetään opiskelijoiden ammatillisia erityisvalmiuksia strategisen johtamisen, organisaation kehittämisen ja henkilöstöhallinnon alueilla.

Opetusmenetelmiä on kehitetty lisäämällä opiskelijoiden panosta opetustapahtumien suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä monipuolistamalla harjoitustehtäviä.

Ltt: hallinnon tutkimustoiminta on vilkasta ja kansainväliset kontaktit ovat vakiintuneet ja toimivat. Keskeisiä tutkimusalueita ovat:

- suomalaisten suuryritysten rakenteen ja strategian muutokset
- liikkeenjohdollisten työkenttien muotoutuminen
- johtamisen erityispiirteet erilaisissa yhteiskuntajärjestel-

missä ja kulttuuriympäristöissä

- henkilöstövoimavarojen merkitys erilaisissa kilpailustrategioissa

- innovaatiot liiketoimintaa luovana mekanismina yrityksissä

- yritysten ja työorganisaatioiden syvärakenteiden muutosprosessit ja niiden johtaminen

- johtajien käsitykset liiketoiminnan menestystekijöistä.

Näitä aihepiirejä on tutkittu erityisesti metsäsektori- ja pankkiyrityksissä.

Ltt: hallinnossa järjestettiin tutkimusseminaari sekä kevätettä syyslukukaudella. Lisäksi aineen tutkijat järjestivät toukokuussa EIASM:issa Brysselissä tutkijakokouksen aiheesta "Managerial Labour Processes", pohjoismaisen jatkokoulutuskurssin "Organisationsforskning med ny ansats" kesäkuussa Enontekiössä sekä "Capitalist-Socialist Workshop":in elokuussa Jugoslaviassa.

Vuoden aikana laitoksella vieraili ja työskenteli seitsemän ulkomaista tutkijaa ja laitoksen tutkijat esittivät tutkimuksiaan ja vierailivat useissa korkeakouluissa pohjoismaissa, Keski-Euroopassa, Neuvostoliitossa, Pohjois-Amerikassa ja Aasiassa.

Liiketaloustiede: systeemit

professori, Ph.D. Markku Kallio
apulaisprofessori, KTT Raimo Keloharju
vs. apulaisprofessori, KTT Jyrki Wallenius

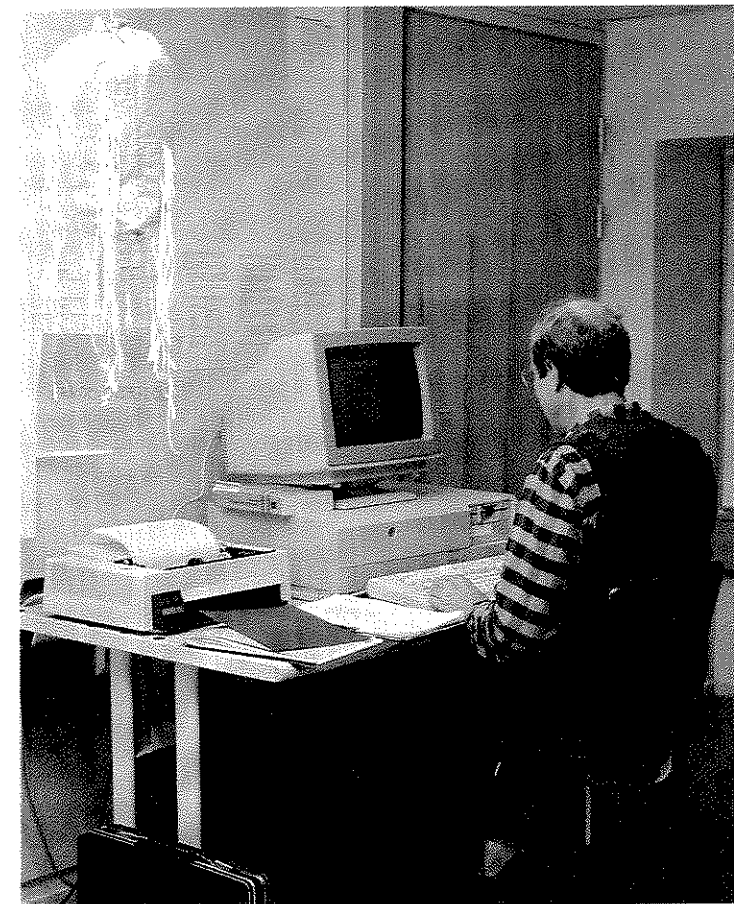
Ltt: systeemeissä tarkastellaan liikkeenjohdon suunnittelu- ja päätöksentekoongelmia systeemiajattelun periaatteita soveltaen. Ongelmien käsittelyssä pyritään näkemään niiden laajemmat yhteydet ja taustalla olevat ilmiöt. Aineelle on luonteenomaista integroiva suhtautuminen liikkeenjohdon ongelmiin - esimerkiksi tuotannon ja markkinoinnin suunnitteluongelmat nähdään osana yrityksen toimintaa, jotka täytyy kytkeä myös rahoituksen suunnitteluun.

Ongelmien ratkaisussa tukeudutaan matemaattisiin malliin ja atkapuvälineisiin.

Ltt: systeemien opetuksen painopistealueita ovat liikkeenjohtotiede (Management Science) ja päätöksenteon tukisysteemit.

Keskeisiä tutkimusalueita ovat monitavoitteinen päätöksentekoteoria, tasapainoanalyysi ja sen soveltaminen metsäteollisuuden kilpailukyyn arviointiin sekä systeemidynamiikka.

Ltt: systeemien alalla valmiituneita tutkimuksia edustavat professori Markku Kallion "PC-GTM Software: A Partial Equilibrium Modeling System for International Trade in Forest Products", apulaisprofessori Raimo Keloharjun tutki-

mus "The Basic Concepts of System Dynamics Optimization" sekä vs. apulaisprofessori Jyrki Walleniuksen ja professori Pekka Korhosen tutkimus "A Pareto Race".

Vuonna 1988 ltt: systeemeissä hyväksyttiin yksi väitöskirja, Margareta Soismaan "Game Theoretic Analyses of the Finnish Timber Market".

Tietojenkäsittely

professori, TkT Markku Sääksjärvi
dosentti, TkT Markku Tuominen
lehtori, KTL Timo Saarinen
yliassistentti, KTM Eero Larmola
assistentti, ekonomisti Jukka Heikkilä
assistentti, KTM Timo Vaara
tuntiopettaja, FM Tapani Soini

Tietojenkäsittely kuuluu kansainvälisesti nopeasti kehittyvään tietojärjestelmätieteeseen. Se tutkii tietojenkäsittelyyn systematisoimien menetelmiä, mahdollisuuksia ja vaikutuksia

Liiketaloustiede: hallinto
Liiketaloustiede: systeemit
Tietojenkäsittely
Soveltava psykologia

Laitoksen johtaja:
professori Markku Kallio

ja on kiinnostunut tietokoneen ja hyväksikäyttäjän - yksilön tai yrityksen - välisestä suhteesta. Aine kytkeytyy tiiviisti muihin atk-järjestelmiä hyväksikäyttävän yrityksen toimintaa tutkiviin tieteisiin kuten johtamiseen ja laskentatoimeen.

Tietojenkäsittely-aine on kehittänyt maamme tietojenkäsittelyopin laitoksista selvästi liiketaloustieteen suuntaan painottuneen profiilinsa, joka vastaa hyvin yrityksen tietohallinnon johtamisen ja asiantuntijatehtävien vaatimuksia.

Aine sai vuoden alussa ensimmäiset omat pääaineopiskelijansa (yhteensä 15) ja samaan aikaan sen jatko-opiskelijoiden määrä kasvoi ilahduttavasti viiteentoista tohtori- ja lisensiaattiopiskelijaan.

Tietojenkäsittely-aineessa kehitettiin vuoden aikana voimakkaasti omaa tutkimusta sekä jatko-opiskelun edellytyksiä useiden korkeakoulujen yhteisen tietojärjestelmätieteen tutkijankoulutusohjelman puitteissa. Paitsi johtoryhmän kautta, ohjelmaan on osallistuttu kolmen jatko-opiskelijan tutkimuskausien muodossa. useiden suppeampien, lähinnä jatko-opinnäytteisiin tähtävien tutkimusprojektien ohessa käynnistettiin Tietotekniikan liiton kanssa merkittävä tutkimushanke maamme suuryritysten tärkeiden atk-hankkeiden onnistumisesta.

Tekniikan kehittämiskeskuksen (Tekes) tuella viimeisteltiin kolmivuotista tietokoneen opetuskäyttöä kehittävää tutkimusta, ja Liikesivistysra-

haston tuella laadittiin tietojenkäsittelyn kehittymistä ja strategian onnistumista koskeva tutkimus.

Aineen opetusta kehitettiin keskeisiltä osilta muun muassa uudistamalla systeemin suunnittelun opetus ja kehittämällä uusi Computer Assisted Systems Engineering (Case) -opinotjakso.

Kansainväliset yhteydet ja julkaisutoiminta kehittyivät positiivisesti. Aineen tutkimuksen tuloksia esiteltiin merkittävässä aikakauslehdissä ja konferensseissa USA:ssa, Australiassa, Hollannissa ja Norjassa.

Valmistuneista tutkimuksista mainittakoon Veli-Pekka Lifländerin "A Design Method for Computer Based Learning Environment", Timo Saarisen, Jukka Heikkilän ja Markku Sääksjärven "Strategies for Managing End User Computing", samojen tekijöiden "The Dual Role of Information Centers: An Assessment of End User Computing Management Strategies, Information & Management" sekä Markku Sääksjärven "Information Systems Planning: What makes it successful?".

Sovellettu psykologia

vs. lehtori Tapio Manninen

Sovellettu psykologia liittyy läheisesti ltt: hallinnon opetukseen. Sovelletun psykologian opetuksen tavoitteena on lisätä opiskelijan valmiuksia ihmistuntemukseen sekä perehdyttää psykologian sovelluksiin työelämässä.

Laskentatoimen laitos

Liiketaloustiede: laskentatoimi

professori, KTT Eero Artto
professori, KTT Veikko Jääskeläinen
professori, KTT Eero Pitkänen
professori, KTT Kalervo Virtanen
vt. professori, KTT Kalevi Kyläkoski
apulaisprofessori, KTT Jarmo Leppiniemi
vt. apulaisprofessori, KTT Hannu Kivijärvi
vt. apulaisprofessori, KTT Markku Koskela

Laskentatoimi on kauppa-
korkeakoulujen keskeinen op-
piaine. Opiskelijamäärältään se
on Helsingin kauppakorkea-
koulun suurin. Laskentaekono-
miksi opiskeleva saa koulutuk-
sen yrityksen taloutta koske-
vien laskelmien laatimiseen ja
taloudelliseen suunnitteluun,
päättöksentekoon ja valvon-
taan. Opetusta on viime vuosi-
na kehitetty ottamalla huomi-
oon korkeakoulun kansainvä-
listymispyrkimykset ja tietotek-
niikan hyväksikäyttö.

Kansainvälisyyden lisäämi-
nen on ollut tavoitteena poikki-
tieteellisessä tutkielmaprojek-
tissa "Excellence-Strategy-Per-
formance", jota on johdettu
kansainvälisen markkinoinnin,
laskentatoimen ja kielten yh-
teistyönä. Valmistuvat raportit
ovat englanninkielisiä.

Laskentatoimen tutkimus-
kohteita ovat:
- rahoitussuunnittelu, -analyysi
- ja -markkinat
- kirjanpito, tuloslaskenta ja
verotus
- strategia- ja budjettisuunnitel-
lu
- investointien suunnittelu ja
valvonta
- talouden ohjaus- ja informaati-

Liiketaloustiede:
laskentatoimi

Laitoksen johtaja:
professori Eero Pitkänen

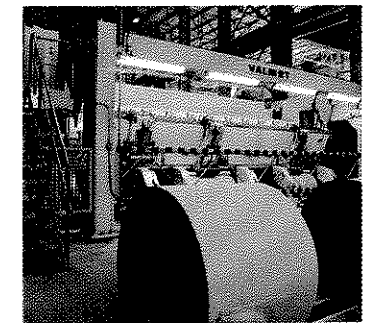
tiojärjestelmät
- julkisyhteisöjen laskentatoimi
- Rahoitustutkimusta tehtiin
professori Eero Artton kan-
sainvälisessä toimialaprojektis-
sa, samoin paperiteollisuuden
kilpailukykyprojektissa, joka
koskee viittä paperintuottaja-
maata. Professori Eero Artto
julkaisi artikkelin "The Use of
Money Flow Accounting" te-
oksessa "Unternehmungser-
folg".

Apulaisprofessori Kalevi
Kyläkosken tutkimuskohteena
on "Kansainvälisillä markki-
noilla toimivien yritysten stra-
tegia- ja budjettisuunnittelu sekä
näiden yritysten kannattavuus
ja rahoitus".

Apulaisprofessori Jarmo
Leppiniemi jatkoi kansainvälis-
tätä tilinpäätösinformaatiota ja
arvopaperimarkkinakäyttäyty-
mistä koskevaa tutkimuspro-
jektia ja markkinoinnin lasken-
tointia koskevaa projektia
yhteistyössä markkinoinnin
laitoksen kanssa.

Suomalaisten yritysten inves-
tointikäyttäytymistä tutkittiin
professori Kalervo Virtasen
johtamassa tutkimusryhmässä.

Eri teollisuudenalojen kilpailukyky on
yksi ltt: laskentatoimen tutkimuskohde.

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos

Julkisyhteisöjen laskentetoimessa oli professori Eero Pitkäsen ajankohtaisena tutkimusaiheena julkisten palvelulaitosten tehokkuus ja tuloksellisuus.

Vuonna 1988 nimitettiin KTT Kalervo Virtanen liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen professorin virkaan, opetusalan talouden hallinto. KTT Jarmo Leppiniemi nimitettiin liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen apulaisprofessorin virkaan, opetusalan yrityksen rahoitus. KTT Kalevi Kyläkoski nimitettiin liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen apulaisprofessorin virkaan, opetusalan yrityksen talouden hallinto.

Liiketaloustiede: markkinointi
Liiketaloustiede: kansainvälinen markkinointi
Liiketaloustiede: yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen
Tavarateknologia

Laitoksen johtaja:
professori Reijo Luostarinen.

Liiketaloustiede: markkinointi

professori, KTT Kristian Möller
professori, KTT, DBA Meeri Saar-salmi
vs. professori, Ph.D. Ilkka Ronkainen
vt. professori, KTL Pirjo Vuokko
va. professori, KTT Liisa Uusitalo
vt. apulaisprofessori, KTT Saara Hyvönen
dosentti, KTT Uolevi Lehtinen
yliaassistentti, KTL Mai Anttila (virkavapaa)
vs. yliaassistentti, KTM Anne Silfverberg
vt. yliaassistentti, KTM Tuire Ylikoski
vs. lehtori Timo Rope
assistentti Carita Itäinen
assistentti Kari Lohivesi
assistentti Arto Rajala
assistentti Ritva Rautkylä (virkavapaa)
vs. assistentti Pekka Tähtinen
amanuenssi Timo Kärrä

Ltt: markkinoinnin opetuksen tavoitteena on perehdyttää opiskelija markkinoiden rakenteeseen ja niiden tutkimiseen sekä markkinoinnin suunnitteluun, toimeenpanoon ja valvontaan.

Osa-alueina ltt: markkinoinnissa ovat kuluttaja- ja markkinointitutkimus, tuotekehitys, hinnoittelu, jakelu, markkinoinnin kommunikaatio, markkinoinnin johtaminen sekä palvelujen ja tuotantohyödykkeiden markkinointi.

Opetuksessa käytetään luento-opetuksen rinnalla case-harjoituksia ja ryhmätöitä.

Markkinoinnin tieteellistä jatkokoulutusta on tehostettu yhteistyössä European Institute for Advanced Studies in Managementin (EIASM, Bryssel) ja Suomen Yhdyspankin jatkokoulutustuen kanssa. Toimin-

nan tuloksena järjestettiin ”Marketing Models and Modeling” -kurssi ja tohtoritutoriaali sekä ”Marketing Theory” -kurssi ja tutoriaali. Kumpunkin vetäjänä toimi alueen kansainvälinen kärkeprofessori. Internaattityyppisiin kahden viikon kurseihin osallistui sekä koti- että ulkomaisia tohtoriopiskelijoita.

Markkinoinnissa on keskitetty erityisesti strategisen markkinoinnin, kuluttajan käyttäytymisen, jakelun ja tuotantohyödykkeiden markkinoinnin tutkimukseen.

Tutkimusprojekteista mainittakoon va. professori Liisa Uusitalon johtama kulttuuri-teollisuutta tutkiva Ecocult-projekti, professori Kristian Möllerin ja professori David T. Wilsonin ”Buyer-Seller Interaction in Business Marketing” -hanke, jota toteutetaan yhteistyössä Institute for the Study of Business Markets -tutkimuslaitoksen (Pennsylvania State University) kanssa, jonka vierailvana tutkijana professori Möller toimi 1987-88 Asla-Fulbright -apurahan turvin, sekä ”Markkinointiosaaminen” -projekti.

Liiketaloustiede: kansainvälinen markkinointi

professori, KTT Reijo Luostarinen
va. apulaisprofessori, KTL Esa Stenberg
vs. yliaassistentti, KTM Zuhair al-Obaidi
tutkija, KTM Ritva Altonen
va. assistentti, KTM Irma Tikkanen
Vierailevat ulkomaiset opettajat:
Ph.D Ilkka Ronkainen, Georgetown University, USA
va. apulaisprofessori, Ph.D Lawrence Welch, Monash University, Australia

Ltt: kansainvälisen markkinoinnin opetuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmius toimia yritysten ja julkishallinnon tehtävissä, jotka liittyvät vientiin, ulkomaisiin tytäryhtiöihin, ulkomaisiin projekteihin ja muihin operaatioihin.

Opiskelija perehdytetään yritystoiminnan kansainvälistymiseen, kansainvälisen markkinoinnin ja kansainvälisen johtamisen osa-alueisiin sekä niihin liittyviin teorioihin ja viitekehyksiin.

Tentit, tutkielmat ja erikoistyöt kirjoitetaan englanniksi. Myöskin intensiivikurssit, joita oli kaksi, pidettiin englanniksi.

Vuonna 1988 valmistui Finland's International Business Operations (FIBO) -ohjelman Excellence-tutkimusprojektin toinen vaihe ja aloitettiin kolmas vaihe. ”Excellence” on poikkitieteellinen yhteisopetusprojekti ltt: laskentatoimen kanssa. Siinä tutkitaan suomalaisten yritysten ylivoimatekijöitä, kansainvälistymisstrategioita ja kansainvälistä kilpailukykyä.

Syksyllä 1988 käynnistettiin yritysten ja kauppa- ja teollisuusministeriön tukemana laaja Euroopan Yhteisöt 1992 -projekti, jonka tavoitteena on selvittää EY-integraation haasteita ja mahdollisuuksia suomalaisten yritysten kannalta sekä tutkia integraation vaikutuksia yritysten kansainvälistymisstrategioihin. Lisäksi aloitettiin laaja kansainvälinen oppikirjaprojekti ”International Business Operations”.

”Metsäteollisuuden kansainvälinen koulutusohjelma” käynnistettiin Teknillisen korkeakoulun puunjalostusosaston, Helsingin yliopiston puumarkkinatieteen laitoksen ja Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälisen markkinoinnin sekä Suomen Metsäteollisuuden Keskusliiton yhteistyönä. Ohjelmaan valittiin 30 opiskelijaa yhteistyökorkeakouluista koulutettavaksi metsäteollisuuden kansainvälisiin tehtäviin.

Merkittävä askel jatko-opintojen kehittämiseksi oli syyskuun alussa käynnistetty ltt: kansainvälisen markkinoinnin jatkokoulutusohjelma.

Lisensiaatti- ja tohtoritutkintoihin tähtäävien opinnäytetöiden puitteissa syksyllä 1988 käynnistettiin ”Ulkomainen tytäryritys” -projekti, jossa käsitellään kansainvälistymisen eri osa-alueita.

Lisäksi harjoitustyöseminari integroitiin osaksi tutkielmatyöskentelyä. Tutkimuksen ohjaukseen käytettiin enemmän aikaa, mikä heijastuu valmistumisprosentin kohoamiseen.

na. Opetuskokeiluna toteutettiin kulttuurishokkikurssi, joka pohjautuu yhteistyöhön Ulkomaanyhdistysten Yhteistyöjärjestö ry:n kanssa.

Aineen yhteistyökumppaneina olivat Suomen Ulkomaankauppaliitto, Vientikoulutus-säätiö ja kauppa- ja teollisuusministeriön kauppaosasto, korkeakoulun International MBA-ohjelma ja kehitysyhteistyöohjelma Prodec, ulkomaisista korkeakouluista Wienin yliopisto ja Monash University, kotimaisista korkeakouluista Helsingin yliopisto ja Teknillinen korkeakoulu ja elinkeinöelämän organisaatioista muun muassa Metsäteollisuuden Keskusliitto r.y.

Ltt: pienyritysten johtamisen suuntautumisvaihtoehto

vt. apulaisprofessori, KTT Arto Lahti
assistentti, KTM Ahti Lehtomaa

Pienten ja keski suurten yritysten johtamisen runko-ohjelmassa kehitetään niitä monia valmiuksia, joita pk-yritysten johtotehtävissä toimivat tarvitsevat. Opiskelijoiden mahdollisuuksia omaksua yritysten johtamisvalmiuksia edistetään työharjoittelulla, joka suoritetaan ohjatusti korkeakoulun valitsemisissa yrityksissä.

Yrittäjyys ja pk-yritysten johtaminen on laitoksen nuorin oppiaine. Alueelta on kansainvälisesti ajatellen tehty toistaiseksi varsin vähän tutkimustyötä. Teoriakehitystä ja talouselämän odotuksia ajatellen tutkimustoiminnan painopiste tulee olemaan vahvasti pk-yritystoiminnan tutkimisessa. Tekeillä olevassa tutkimuksessa selvitetään:

- pienyritysten kilpailukykyyn ja toimintaedellytyksiin vaikuttavia tekijöitä
- yrittäjäyhteisön merkitystä pienyritysten menestymiselle pohjoismaissa
- vähittäisliikkeen asemaa jakelujärjestelmässä
- venture capital -rahoitusyrittäjien haasteita
- logistiikkaa ja taloushallintoa pienyritysten avainkysymyksinä

Tulevaisuuden tutkimusalueet liittyvät ensisijaisesti yrittäjyyden edistämiseen ja pienyritystutkimuksen metodiikan

kehittämiseen. Oleellista pk-yritystutkimuksessa on yhteistyö liiketaloustieteen muiden oppiaineiden ja talouselämän kanssa.

Kyläkauppojen eloonjääminen oli tutkimuksen kohteena KTM Niilo Homeen väitöskirjassa.

Tavarateknologia

professori, TkT Erkki Aaltio
vt. yliassistentti, Ph.D., KTL Harry Helén
vt. yliassistentti, KTM Kari-Pekka Taipainen
assistentti, KTM Markku Tinnilä
tuntiopettaja Hannes Ignatius

Tavarateknologian opetusalaan kuuluvat hyödykkeiden tuotantoon ja materiaalitoimintoihin - hankintaan, varastointiin, pakkaukseen ja kuljetukseen - liittyvät, luonteeltaan teknistaloudelliset kysymykset ja niiden liittyminen muihin yrityksen toimintoihin. Oppiaineessa perehdytään tuotanto- ja materiaalitalouden tehtäviin ja tutkimusalueisiin.

Materiaalitalouden opetus suuntautuu oleellisesti ammattillisiin tehtävälueisiin. Materiaalivirtaukseen liittyvistä tehtävistä mainittakoon osto- ja materiaalijohto. Lähimmät kytkennät liittyvät ltt: markkinointiin ja systeemeihin.

Eryyisesti hankinta- ja ostotoimintojen kansainvälistyminen on lisännyt materiaalitalouden opetuksen tarvetta.

Tutkimuksen kohteena ovat materiaalitalous ja erityisesti sen merkitys yrityksen strategiassa, materiaalitalouden vaikutus yrityksen muihin toimintoihin, pakkaukset sekä osto- ja hankintatoiminnot.

Valmistuneista tutkimuksista mainittakoon "Materiaalitoimintojen kehittäminen lvs-asennusliikkeessä", "Arvoanalyysi ja logistiikka" sekä "Kalliovarastointi Helsingin seudulla".

Kansantaloustiede
Talousmaantiede
Taloushistoria

Laitoksen johtaja:
professori Reijo Helle

Kansantaloustieteen laitos

Kansantaloustiede

professori, KTT Fedi Vaivio
professori, KTT Jouko Paakkanen
professori, VTT Arvi Leponiemi (virkavapaa)
vs. professori, Ph.D. Mikko Puhakka
vt. apulaisprofessori, KTT Roy Dahlstedt
professori, FT Aarni Nyberg
dosentti, KTT Timo Airaksinen
dosentti, Ph.D. Pekka Ilmakunnas
dosentti, VTT Urpo Kivikari
dosentti, KTT Jouko Ylä-Liedenpohja
vs. lehtori, TTK Vilho Mäkelä
vt. lehtori, VTL Erja Bäckström
tuntiopettaja, Ph.D. Reija Lilja
tuntiopettaja, VTL Juhani Raatikainen
tuntiopettaja, KTT Tuire Santamäki-Vuori
assistentti, ekonomi Anne Brunila
assistentti, KTK Marja-Liisa Parjanne
assistentti, ekonomi Seppo Suominen
assistentti, KTM Anne af Ursin

Läpi koko ekonomikoulutuksen jatkuva, opintojen myötä syvenevä kansantaloustieteen ydinopetus on vankka. Opetuksessa panostetaan ennen kaikkea kansainvälisen talouden eri osa-alueisiin, toimialan taloustieteeseen ja teolliseen organisaatioon sekä moderniin rahoituksen teoriaan. Näin pyritään luomaan Helsingin kauppakorkeakoulussa opetettavalle kansantaloustieteelle oma "image", mikä erottaa sen muissa Suomen korkeakouluissa opetettavasta kansantaloustieteestä ja jonka opetus ja tutkimus vastaavat muuttuvan talouselämän haasteisiin.

Kansantaloustieteen asema kauppakorkeakoulussa on viime vuosina muuttunut. Aineen yleisivistävä ja talouden koko-

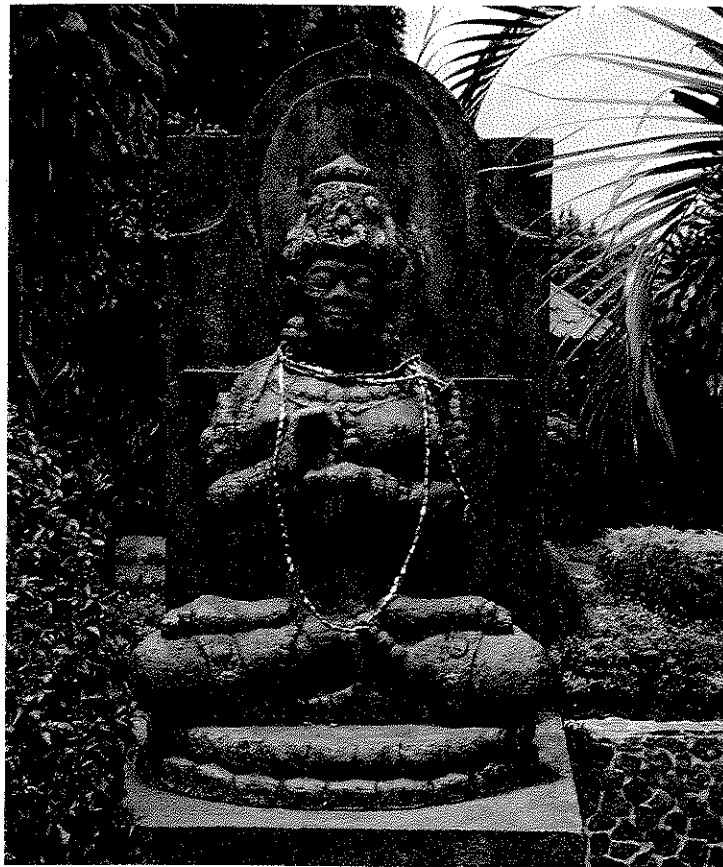
naisnäkemystä kehittävä luonne on säilynyt, mutta samalla kansantaloustiede on pystynyt antamaan valmiuksia, joille nopeasti muuttuvassa talouselämässä on löytynyt kysyntää. Aineen opetusta on pyritty kehittämään muuttuvien vaatimusten mukaan.

Kansantaloustieteen tutkimustoiminta on vilkasta. Varsinaista yhtä tutkimuksen painopistevaluetta ja suurta tutkimusprojektia ei ole, vaan monipuolinen tutkimus koostuu useasta pienestä projektista. Kansainvälistä tutkimusyhteistyötä on vuoden aikana ylläpidetty ennen kaikkea Yhdysvalloissa toimivien tutkijoiden kanssa. Tämä yhteistyö jatkuu edelleenkin. Laitoksella tehtyä tutkimusta on esitelty muun muassa Yhdysvalloissa ja Ekonometrin Seuran Euroopan kokouksessa Italiassa. Aine on järjestänyt yhdessä Helsingin yliopiston kansantaloustieteen laitoksen kanssa kollokviotilaisuuksia, joissa on usein esiintynyt huomattavia ulkomaisia tutkijoita. Helsingin kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen laitos on antanut merkittävän panoksensa kansantaloustieteen valtakunnallisen tutkijankoulutusohjelman kehittämiseen ja toimii aktiivisesti tässä työssä edelleenkin.

Aineen keskeiset tutkimusaiheet ovat sovelletun mikroteorian (mm. toimialan taloustiede, yrityksen rahoitus ja rajoitettu rationaalisuus), kansainvälisen talouden (muun muassa ristikkäiskauppa) ja makrotalousteorian (työvoimasopi-

mukset, palkkojen määräytyminen) alueella.

Käynnissä olevista hankkeista mainittakoon vs. professori Mikko Puhakan ja professori Uri M. Possenin (Cornell University) tutkimukset rajoitetun rationaalisuuden seurausvaikutuksista ja Puhakan ja professori Randall D. Wrightin (University of Pennsylvania) työ ulkoisvaikutuksista ja niihin liittyvistä politiikkaimplikaatioista.

Talousmaantiede

professori, FT Reijo Helle
apulaisprofessori, FT Kai-Veikko Vuoristo
lehtori, FL Jorma Pietala
ylimääräinen opettaja, KTM Asko Arkkola
ylimääräinen opettaja, FT Jorma Taina
ylimääräinen opettaja, KTM Jouko Santala
ylimääräinen opettaja, KTM Heikki Heinimäki
assistentti, KTT Jarmo Eronen
assistentti, KTM Päivi Oinas
vt. assistentti, KTL Risto Hölttä

Talousmaantieteessä opiskellaan suurten talousalueiden ja tärkeimpien maiden tuntemusta kansainvälisen operoinnin kannalta, perehdytään yrityksen alueelliseen toimintaan sekä matkailutalouteen. Käytössä on useita erilaisia opetusmuotoja: raporttien laadinta, harjoitukset ja kenttäkurssit, ekskursiot, atk-avusteinen pienryhmäopetus ja sijaintipeilit.

Talousmaantieteen tutkimus kattaa muun muassa seuraavia aihepiirejä:

- kauppa aluetaloudellisenä elementtinä erityisesti pääkaupunkiseudulla
- rakennemuutokseen liittyvät aluerakennetutkimukset
- monikansallisten yritysten alueellinen organisaatio
- matkailun aluetaloudellinen merkitys ja matkailijarakenteiden selvittely
- Neuvostoliiton ja muiden Itä-Euroopan maiden taloudelliset ongelmat

Vuoden 1988 aikana käynnistettiin pienryhmä- ja atk-avusteiseen opetukseen perustuva alueanalyysikurssi. Syk-

Tämän päivän ekonomien toimintakenttänä on koko maailma erilaisine kulttuuriympäristöineen, joihin tulisi osata sopeutua.

Talousmaantieteen opettajia ja opiskelijoita tutustui tässä mielessä syksyllä 1988 Kaakkois-Aasiaan. Kuva Itä-Jaavalta (Kai-Veikko Vuoristo).

syllä 1988 toteutettiin kaksivuotiseen Kaukoita-kurssiin kuuluva ekskursio Kaakkois-Aasiaan. Viiteen maahan suuntautuneella opintomatalla tutustuttiin alueeseen taloudellisenä toimintaympäristönä ottaen huomioon sen luonnon- ja kulttuuriolosuhteet. Asian tuntijoina kuultiin sekä suomalaisia että paikallisia yrittäjiä ja liikemiehiä.

Opetuksen alueellista erikoistumista tähän suuntaan on tarkoitus jatkaa ja lähivuosina talousmaantieteessä käytetään huomattavasti resursseja Tyyneenmeren reuna-alueiden, Pacific Rimin talouksien tutkimiseen ja opettamiseen. Alue on jo saavuttanut merkittävän aseman maailmantaloudessa ja se ilmeisesti tarjoaa kasvavia markkinoita. Valmisteilla on tutkimushanke alueen kauppataivoista ja markkinoiden kasvusta erityisesti Suomelle tyypillisten vientituotteiden osalta.

Vuonna 1988 ilmestyivät tutkimukset "Maakunta- ja kaupunkikeskusten vaikutusalueet, kehitys vuosina 1966-1986" (Ympäristöministeriö ja Seutusunnittelun keskusliitto, tekijäryhmässä Reijo Helle ja Jorma Pietala) ja "Pääkaupunkiseudun kulutusrahavirrat" (Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisusarja D-104, tekijäryhmässä Reijo Helle, Risto Hölttä ja Jorma Pietala) sekä oppikirjat "Kauppa ja markkinat" (WSOY; tekijät K-V. Vuoristo ja H. Heinimäki) sekä "Suomi maailmantaloudessa" (WSOY; tekijäryhmän jäsen R. Helle).

Taloushistoria

professori, VTT Erkki Pihkala

Taloushistoriaa on Helsingin kauppakorkeakoulussa opetettu sen alkuajoista lähtien, mutta mielenkiinto sitä kohtaan on lisääntynyt vasta viime vuosikymmeninä.

Perusluonteeltaan taloushistoria on syntetisoiva tiede, joka pyrkii soveltamaan muun muassa kansantaloustieteen sekä liiketaloustieteiden teorioita ja malleja historialliseen ja siis samalla empiiriseen aineistoon. Tällöin keskitytään kansantalouden mikrotasolla muun muassa yritysten ja vastaavien organisaatioiden sekä makrotasolla yleisen taloudellisen kasvun edellytysten historiallisten ulottuvuuksien tarkasteluun. Mukaan tulee väistämättä myös sosiaalisten rakenteiden sekä erilaisten institutionaalisten tekijöiden tutkiminen. Koska teollistumista voidaan pitää nyky-yhteiskuntien synnyn suurena taustamuuttujana, koskee opetus sekä tutkimus pääasiassa viimeksi kulunutta vuosisataa.

Aineen opetus liittyy läheisesti kansantaloustieteeseen, mutta sinänsä aineen runko-ohjelmaan liittyvä laaja perehtyminen liiketaloustieteisiin antaa kauppakorkeakoulussa opiskelleelle teoreettisesti paremmat mahdollisuudet esim. yrityshistorioiden laatimiseen kun tavanmukaisen humanistisen koulutuksen saaneille.

Tutkimuksessa on keskitytty kasvututkimuksen täydentämiseen sekä lähitaloushistoriallisen muutoksen selvittämiseen.

Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos

Oikeustiede

professori, OTT Juhani Kyläkallio
 professori, OTT, KTK Heikki Niskakangas
 apulaisprofessori, OTT Hannu von Hertzen
 vs. apulaisprofessori, OTL Juha Laine
 yliassistentti, OTL Lauri Mannio
 assistentti, VT, OTK Ahti Vapaa-
 vuori
 vs. assistentti, OTK Kari Hoppu

Ekonomian on tunnettava yritystoimintaan liittyviä oikeudellisia ongelmia, sillä talouselämää säätelevä normisto kasvaa jatkuvasti. Oikeustieteen opinnoissa annetaan perustiedot Suomen oikeusjärjestelmästä. Ainetta pidemmälle opiskelevat perehtyvät yksityiskohtaisesti yritystoiminnan oikeussäännöksiin. Pääaineopiskelijat valitsevat jonkin kolmesta painotusalueesta: sopimus- ja markkinointioikeus, yhtiö- ja työoikeus tai vero-oikeus. Talouselämää säätelevät normit ovat viime vuosina muuttuneet nopeasti. Tästä syystä oikeustieteen opetusta on uudistettu ja alan tutkimushaasteet ovat saaneet uusia piirteitä.

Vuonna 1988 toteutettu verouudistus on merkinnyt melkoista työtä sekä opetuksen että tutkimuksen alueilla. Opetus on sopeutettu uusien verosäännösten mukaiseksi ja oppimateriaalia on uudistettu. Useimmat vero-oikeudessa tehdyt tutkielmat ovat liittyneet tavalla tai toisella verouudistukseen. Vero-oikeuden kansainväliset elementit ovat olleet runsaasti esillä jo siksi,

että verotuksen uudistaminen on läheisesti liittynyt kansainväliseen muutosprosessiin.

Yksityisoikeuden opetuksen ja tutkimuksen keskeisimmät alueet ovat yhtiöoikeus ja sopimusoikeus. Edellinen on erityisesti professori Juhani Kyläkallion vastuulla ja jälkimmäinen vt. apulaisprofessori Juha Laineen vastuulla.

Oikeustieteessä yliassistentti ja molemmat vakinaiset assistentit ovat lisensiaattitutkinnon suorittaneita ja valmistelevat väitöskirjaa. Assistentti Ahti Vapaaavuoren keväällä 1988 valmistuneen lisensiaattityön otsikko oli ”Ulkomaisten osakesijoittajan verotuskohtelu”.

Valtio-oppi

dosentti, VTT Kari Sulevo
 tuntiopettaja, VTK Jarmo Laine

Valtio-opin perusopetuksessa syvennetään opiskelijoiden tietoja Suomen poliittisen järjestelmän instituutioista ja niiden toiminnasta. Muu opetus käsittelee talouden ja politiikan välistä suhdetta erityisesti Länsi-Euroopan yhdentymisen näkökulmasta.

Sosiologia

apulaisprofessori, VTT Hannu Uusitalo
 lehtori, VTL Vesa Seppälä
 assistentti, KTL Lauri Siurala

Helsingin kauppakorkeakoulussa opetetaan pääasiassa taloussosiologiaa, joka tutkii taloudellisten ja sosiaalisten tekijöiden välistä vuorovaikutusta. Sen tarkoitus on lisätä taloudellisten ilmiöiden ymmärtämystä tarkastelemalla niiden yhteyksiä sosiaalisiin tekijöihin.

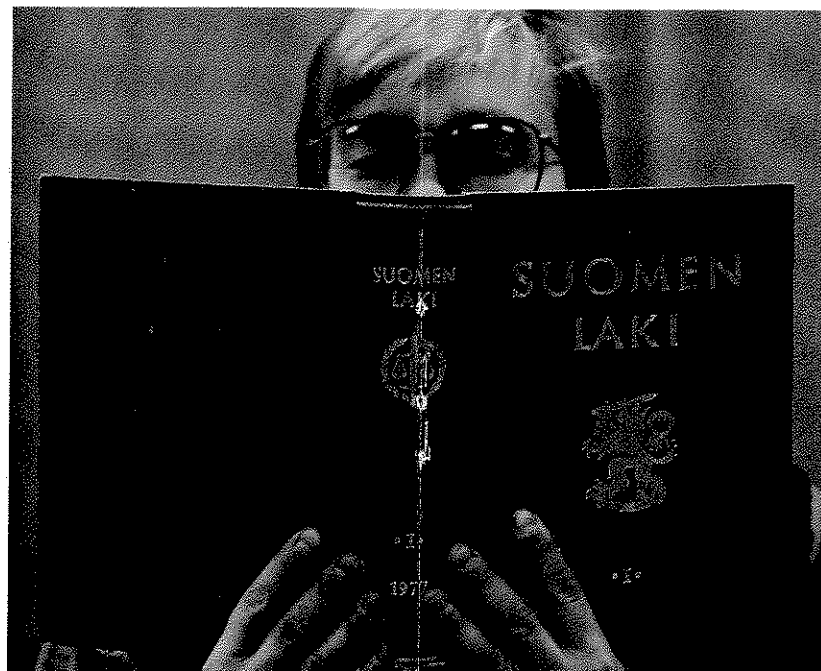
Sosiologisen tutkimuksen kohteena ovat viime vuosina olleet hyvinvointitutkimus, erityisesti julkisen vallan rooli hyvinvoinnin tuottajana ja jakajana sekä työelämän, erityisesti nuorten ja työelämän suhteita koskeva tutkimus.

Sosiologian opetuksen painopistealueita ovat taloussosiologia, työn ja kulutuksen sosiologia sekä sosiaalitieteelliset tutkimusmenetelmät kuten kysely- ja haastattelututkimusten tekeminen ja aineistoanalyysi.

Viime vuosina on vähennetty luentomuotoista opetusta ja lisätty opiskelijoiden itsenäistä kirjoittamista ja harjoittelua. Opettajat antavat myös menetelmäopetusta jatkokoulutusohjelman ja ltt: markkinoinnin kursseilla.

Vuonna 1988 apulaisprofessori Hannu Uusitalo julkaisi muun muassa teoksen ”Muuttuva tulonjako. Hyvinvointivaltion ja yhteiskunnan rakennemuutosten vaikutukset tulonjakoon 1966-85”. Laitoksel-

la toimiva Suomen Akatemian nuorempi tutkija Olli Kangas julkaisi tutkimuksen ”Politik och ekonomi i pensionsförsäkringen. Det finska pensionssystemet i ett jämförande perspektiv”, ja assistentti Lasse Siurala (yhdessä Alli Kankaanpään kanssa) tutkimuksen ”Sosiaaliluokkatausta ja nuorten kulutustyyli”.

Oikeustiede
 Sosiologia
 Valtio-oppi

Laitoksen johtaja:
 professori Heikki Niskakangas

Menetelmätieteiden laitos

Filosofia
lehtori, FL Marja-Liisa Kakkuri-Knuutila
Talousmatematiikka
professori, TkT Seppo Salo
lehtori, FL Pentti Woivalin
Tilastotiede
professori, FT Pekka Korhonen
lehtori, FK Eero Niemi
Talousmatematiikka ja tilastotiede
lehtori, FT Tapani Lehtonen
apulaisprofessori, FT Jouko Manninen
assistentti, FK Tomi Seppälä
assistentti, VTK Antti Suoperä
laitossihteeri, kyo, yo-merkonomi
Susanne Nyysölä

Menetelmätieteet kauppakorkeakoulussa ovat eräänlaisia liiketaloustieteen "anatomiaa". Niiden tarkoituksena on tarjota paitsi liike- ja kansantaloudellisten ilmiöiden käsittelyyn soveltuvia menetelmien käyttötaitoja, myös yleisiä valmiuksia systemaattiseen ja täsmälliseen ajatteluun.

Menetelmätieteiden laitos vastaa kaikkien perustutkinnon opiskelijoiden menetelmällisestä yleissivistyksestä eli talousmatematiikan, tilastotieteen ja filosofian peruskäsitteiden, ajattelutapojen sekä taloustieteissä sovellettavien menetelmien opetuksesta. Opetus painottuu kauppakorkeakoulun erityisalueiden -johtaminen, yrityksen toiminta, toimintaympäristö ja yritys yhteiskunta yhteydet - tarpeisiin.

Talousmatematiikka ja tilastotiede pääaineena tarjoavat haastavan mahdollisuuden perehtyä siihen matemaattiseen välineistöön, jota käytetään useiden liiketaloudellisten teo-

rioiden esittämiseen ja sovelletaan liiketaloudellisessa tutkimuksessa.

Erityisen maininnan ansaitsee menetelmätieteiden laitokselle perustettu tilastolaboratorio, joka mahdollistaa atk:n käytön lisäämisen opetuksessa ja samalla parantaa opiskelijoiden mahdollisuuksia käyttää atk:ta hyväkseen erityisesti menetelmiä hyödyntävässä opiskelussa.

Talousmatematiikan ja tilastotieteen tutkimustoiminnan tarkoituksena on kehittää johtamiseen, liiketoimintaan ja kansantalouden analysointiin soveltuvia menetelmiä, joita sovelletaan erilaisiin käytännön ongelmiin. Perimmäisenä tarkoituksena on auttaa mallintamaan reaali maailma ja täten parantaa käytännön liiketoiminnassa tarvittavia taitoja.

Tutkimus on hyvin laajalaista. Se käsittää muun muassa matemaattisten menetelmien

kehittämisen ja soveltamisen taloudelliseen tasapaino-ongelmaan, stokastisten ongelmien tutkimisen yleensä ja erityisesti stokastisen kontrolliteorian soveltamisen kansantaloustieteen ja rahoituksen ongelmiin ja monitavoitteisten päätösongelmien tutkimisen ja apuvälineiden kehittämisen näiden käsittelyyn.

Monet tutkimusprojektit ovat kansainvälisiä yhteistyöprojekteja. Yhteistyökumppaneina ovat muiden muassa Itävallassa toimiva kansainvälinen systeemitutkimuslaitos International Institute of Applied System Analysis (IIASA), Moskovassa johtamisongelmia tutkivat laitokset International Research Institute of Management Sciences (MNIIPU) ja All Union Institute for Systems Studies (VNIISI), sekä eräät yhdysvaltalaiset yliopistot.

Huomattavimpia tieteellisiä saavutuksia kuluneena vuotena ovat seuraavat kansainvälisissä tieteellisissä aikakauslehdissä julkaistut artikkelit:

Pekka Korhonen: "A Visual Reference Direction Approach to Solving Discrete Multiple Criteria Problems", Pekka Korhonen ja Margareta Soismaa: "A Multiple Criteria Model for Pricing Alcoholic Beverages", Pekka Korhonen ja Jyrki Wallenius: "A Pareto Race" ja Tapani Lehtonen: "Scheduling Jobs with Exponential Processing Times on Parallel Machines".

Filosofia
Talousmatematiikka
Tilastotiede

Laitoksen johtaja:
professori Pekka Korhonen

Kielten laitos

Kotimaiset ja vieraat kielet

Arabia
tuntiopettaja, MA Heli Keinonen-Chaudhry
Englannin kieli
dosentti, FT Christer Pahlsson
lehtori, BA, BGCE Michael Baker
lehtori, BA, BGCE Janet Barker
lehtori, FM Marja-Leena Huhtala
lehtori, KTM Ulla Höckerstedt
lehtori, KTM Helmi Jutila
lehtori, FL Mirjaliisa Lampi
lehtori, FK Leila Mali
lehtori, MA David Miller
lehtori, MA James Murray
lehtori, FM Eija Salo
lehtori, FM Maija Tammelin
lehtori, FM Kaarina Vaheri
vs. lehtori, BA Paul A. Dillingham
vs. lehtori, KTM Anne Kankaanranta
päätoiminen tuntiopettaja, MA Judith Hatula
tuntiopettaja, FT Tuomo Laitinen
Espanjan kieli
lehtori, FL Jukka Havu
tuntiopettaja Beatriz Kajanti
tuntiopettaja, kielenkääntäjä Marja-Leena Muro
Italian kieli
päätoiminen tuntiopettaja, FK Pirkko Wass-Cohussi
Japanin kieli
tuntiopettaja, ekonomi Heikki Mallat
tuntiopettaja, FK Virpi Serita
Kiinan kieli
tuntiopettaja Tian Shanji
Portugalin kieli
tuntiopettaja, FK Maija Kilanto
Ranskan kieli
dosentti, FT Lauri Lindgren
lehtori, FM Kirsti Honkavaara
lehtori, FM Sirkka-Liisa Kareoja
lehtori, CAPES, Mël, Jacques Villeneuve (virkavapaa)
vs. lehtori, Lic. en droit Rémy Chaouche
tuntiopettaja Philippe Michaud
tuntiopettaja Yann Risz
Ruotsin kieli
lehtori, KTM Lilian Ingman-Lindholm
lehtori, FK Raakel Kettunen
lehtori, KTM Berit Peltonen
lehtori, FM Tuomo Tevajarvi
lehtori, FL, ekonomi Elisabet Törnudd-Jalovaara

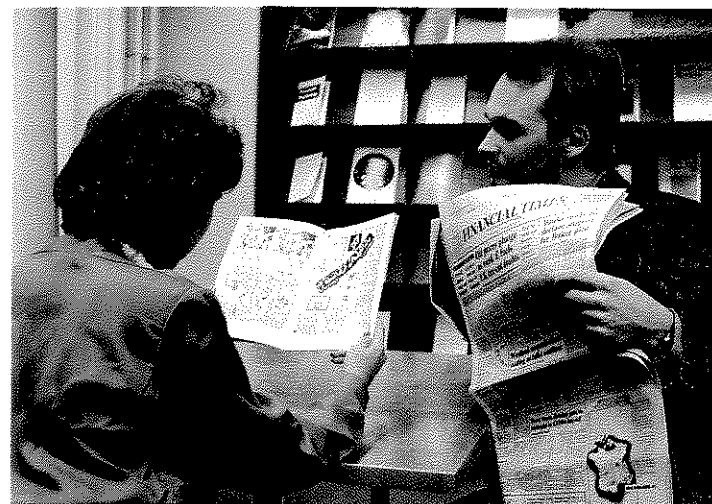
Arabia
Englanti
Espanja
Italia
Japani
Kiina
Portugali
Ranska
Ruotsi
Saksa
Suomi
Venäjä

Laitoksen johtaja:
apulaisprofessori Heikki J. Hakkarainen
vs. apulaisprofessori Liisa Tiittula
Laitoksen varajohtaja:
lehtori Mirjaliisa Lampi

Kielten laitos vastaa kaikille korkeakoulun opiskelijoille annettavasta kielten opetuksesta sekä kauppakielten suuntautumisvaihtoehdon valinneiden opiskelijoiden pääaineopinnoista. Opetuksen painopiste on talouselämän viestinnässä. Vieraassa ja toisessa kotimaisessa kielessä on tavoitteena antaa opiskelijalle valmius suoriutua kansainvälisen talouselämän viestintätilanteista. Opiskelija tutustuu myös kyseistä kieltä puhuvien maiden talouselämään, instituutioihin ja kulttuuri- ja taustaan. Suomen kielen opetuksen yleistavoitteena on perehdyttää opiskelijat viestin perillemenoon vaikuttaviin tekijöihin. Tiedottaminen yrityksissä ja joukkoviestimissä on keskeinen sovellusalue.

Laitoksella annettiin opetusta 12 kielessä, joista kuudessa voi suorittaa pääainetasoisia opintoja. Viime vuosina on lisätty Euroopan ulkopuolisten kielten opetusta. Näistä kielistä uusimpia kauppakorkeakoulun opetusohjelmassa ovat arabia, japani ja kiina, joiden opetusta on pyritty monipuolistamaan siten, että se alkeiskursien lisäksi käsittää myös jatkokursseja ja liikekielen kursseja.

Kielten opetuksen kehittämisessä on pyritty hyödyntämään uusien opetusvälineiden, eri aineiden välisen yhteistyön ja työvelvollisuuskokeilun suomia mahdollisuuksia. Kuluneen vuoden aikana kokeiltiin mm. seuraavia uusia opetusmuotoja: Englannin kieli ja laskentatoimi järjestivät yhteisen projektin, jossa tutkielma-

seminaari pidettiin englannin kielellä ja opiskelijoita ohjattiin kirjoittamaan tutkielmansa englanniksi. Saksan kielessä järjestettiin Saksan Liittotasavaltaan suunnattu opintomatka "Osternspaziergang", jonka yhteydessä valmistettiin myös runsaasti videomateriaalia opetuskäyttöön. Lisäksi eri kielten välillä on pidetty yhteisiä, integroitua kursseja.

Yhteistyöstä muiden laitosten kanssa mainittakoon mainonnan kielen tutkimusprojektin järjestämä teemapäivä "Näkökulmia mainonnan tutkimukseen" sekä menetelmätieteiden laitoksen kanssa järjestetty argumentaatioseminaari. Korkeakoulujen kielikeskusten ja Ranskan suurlähetystön kanssa järjestettiin seminaari "Tietokoneavusteinen video-opetus" korkeakoulujen ranskanopettajille.

Vuonna 1988 aloitettiin yhteistyö Kööpenhaminan kauppa- ja korkeakoulun kanssa, jonka kielen laitokseen, sen opetuk-

seen, tutkimustoimintaan ja termipankkiin kielten opettajat kävivät tutustumassa.

Kielten laitoksen toiminnan painopiste on opetuksessa. Myös tutkimustoiminnassa pääpaino on sellaisessa tutkimuksessa, joka tuottaa sekä kauppakorkeakoulun kielten opetuksen että talouselämän viestinnän kannalta tärkeää tietoa.

Useimmat meneillään olevat tutkimusprojektit liittyvät opiskelijoiden tai opettajien opin- näytetöihin. Opiskelijat osallistuvat tutkielmillaan mainoskielen projektiin (suomen kieli) ja pankkiterminologiaprojektiin (englannin kieli). Keskeisenä tutkimusalueena ovat tällä hetkellä keskustelu- ja neuvottelustrategiat: niitä tutkitaan suomen, englannin ja saksan kielessä, ja ne ovat tärkeänä osana tutkimusprojektia "Suomalais-saksalaiset kulttuurierot erityisalujen viestinnässä", jossa tutkitaan kulttuuritekijöiden vaikutusta viestintään.

tuntiopettaja, KTK, HuK Marja-Leena Sarvikivi
tuntiopettaja, FT Dag Svedstedt
tuntiopettaja, FM Eva Tuominen
Saksan kieli
apulaisprofessori, FT, DE Heikki J. Hakkarainen (virkavapaa)
vs. apulaisprofessori, FL, KTM Liisa Tiittula
dosentti, FT Erik Erämetsä
lehtori, KTM Sirkka-Liisa Lainio
lehtori, FM Erkki Lautsila
lehtori, KTM Outi Steuer
lehtori, FK Christine Tammisto
lehtori, FM Carl-August von Willebrand (kielinstudiokeskuksen johtaja)
vs. lehtori, KTM Maija Seppänen
päätoiminen tuntiopettaja, MA Hans A. Kubischa
tuntiopettaja, FT Antti Iivonen
tuntiopettaja, KTM Mariitta Kangasniemi
tuntiopettaja, FM, ekonomi Seppo Olkkonen
tuntiopettaja, KTM Päivi Palm
tuntiopettaja, KTM Raili Sistonen
tuntiopettaja, Dipl. Volkswirt Thomas Stagneth
Suomen kieli ja viestintä
vt. apulaisprofessori, FL, KTM Yrjö Arajuuri
lehtori, KTK Helena Kangasharju (virkavapaa)
vt. lehtori, KTM Marja-Liisa Kuronen
vs. lehtori, FM Marketta Majapuro
päätoiminen tuntiopettaja, kyo Esa Hilli
päätoiminen tuntiopettaja, FK Kirsti Lehtinen
tuntiopettaja, dosentti Henri Broms
tuntiopettaja, FK Risto Haarala
tuntiopettaja, YTM Eeva Kaimulainen
tuntiopettaja, FM Anneli Kansanen
tuntiopettaja, ekonomi Riitta Nyberg
tuntiopettaja, kyo Jaana Vanhanen
Venäjän kieli
lehtori, FM Sirkka-Liisa Ojanen
lehtori, FL Dorothea von Volborth
Neuvostoliittolainen lehtori, pedagogisten tieteiden kandidaatti Vladimir Koroljov
tuntiopettaja Olga Korimo
tuntiopettaja, FM Nina Korimo-Girod
tuntiopettaja, FL Gabriella Lallukka
tuntiopettaja, FL Eero Paukkunen
Amanuenssit:
KTM Arja Hyvärinen
KTM Maria Lukkarinen (virkavapaa)
Vs. amanuenssi:
kyo Markku Koskinen

Perustutkimuksen laitos

Tutkimusassistentit:

*KTM Antero Koskinen
TTL Iris Marjosola
KTL Jyrki Niskanen
KTM Urho Paakkunainen
ekonomi Olli Tahvonen
KTM Soile Tuorinsuo
KTM Virpi Virkkunen
KTM Kimmo Virolainen (virkava-
paa)*

Perustutkimuksen laitoksen tehtävänä on liiketaloustieteellisen ja muun taloustieteellisen perustutkimuksen harjoittaminen ja edistäminen.

Perustutkimuksen laitos tarjoaa tutkimusassistentin virkojen ja stipendiaattipaikkojen muodossa mahdollisuuden täyspäiväiseen tutkimukseen ja jatko-opiskeluun. Toimikauden enimmäispituus on kolme vuotta.

Vuonna 1988 laitoksella työskenteli 11 tutkimusassistenttia, jotka edustivat eri taloustieteitä. Tutkimusaiheina olivat laskentainformaatio joint-venture -päätöksissä, työ- ja kulttuurin muutos organisaatioissa, kilpailukyky pääomamarkkinoilla, saastuminen ja luonnonvarat, pienyritysten kasvu, sijoitusriski ja tilinpäätösinformaatio, työntekijöiden osallistuminen yrityksissä sekä yritysten rahoitus rakenne.

Perustutkimuksen laitoksen tutkijat ovat luoneet kansainvälisiä yhteyksiä osallistumalla tieteellisiin konferensseihin sekä tehneet tutkimustyötä ja vierailleet ulkomaisissa yliopistoissa ja tohtoriohjelmassa.

Helsingin kauppakorkeakoulussa suoritettiin vuonna

*Laitoksen johtaja:
professori Aarni Nyberg*

1988 kolme tohtorin tutkintoa. Kaikki väitelleet ovat toimineet perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentteina. Väitöskirjojen aiheet olivat:

KTT Juha Kinnunen: "The Time Series Properties of Accrual Versus Cash-Based Income Variables: Empirical Evidence from Listed Finnish Firms"

KTT Kari Asp: "Rahoitus-tuki yrityksen investointiprosessissa"

KTT Margareta Soismaa: "Game Theoretic Analyses of Finnish Timber Market"

*Suomi elää metsästä. Helsingin kauppakorkeakoulussa on käynnissä useita tutkimushankkeita, joissa tutkitaan tämän luonnonvaran hyödyntämistä. Esimerkiksi KTL Margareta Soismaa käsitteli väitöstutkimuksessaan kanto-
hintojen määräytymiseen liittyviä ongelmia.*

IV TÄYDENNYSKOULUTUSKESKUS

Johtamiskoulutuskeskus

Täydennyskoulutuskeskus järjestää koulutusta korkeakoulussa edustettuina olevilla tieteenaloilla. Pääpaino on liike-taloustieteissä ja johtamiseen liittyvissä tieteissä. Ohjelmat ovat sisältäneet myös mikrolaitteiden käyttöopastusta. Lisäksi keskuksessa kehitettyjä ohjelmamoduuleja voidaan hyödyntää korkeakoulun muussa opetuksessa.

Koulutusohjelmien yhteydessä on valmistunut selvitys- ja tutkielmamateriaalia, jota on voitu käyttää hyväksi tieteellisessä tutkimuksessa.

Täydennyskoulutuskeskus toimii Casa Academican tiloissa, Hietaniemenkatu 7 A, Helsinki.

Koulutuskeskus järjestää pitkäkestoisia ohjelmia esimies- ja asiantuntijatehtävissä oleville johtajille. Vuoden aikana on toteutettu seuraavia pitkiä ohjelmia: Johtamiskoulutusohjelma Joko, Pääkaupunkiseudun Pk-Joko, Valtionhallinnon johdon taloustieteellinen täydennyskoulutusohjelma Talko, Vakuutusalan liikkeenjohdollinen täydennyskoulutusohjelma Valiko, Imatran Voima Oy:n käyttötekniikan liikkeenjohdollinen täydennyskoulutusohjelma Ivo, Ekonomien rahoituskoulutusohjelma Raheko ja Kainuun korkeakoulutasoinen johtamis- ja markkinointiohjelma Kajo.

Johtamiskoulutusohjelma Joko on ollut ohjelmistossa vuodesta 1970. Se on peruskoulutusta täydentävää johtamiskoulutusta yritysten ja julkis-

hallinnon esimiehille ja asiantuntijoille, lähinnä akateemisen tutkinnon suorittaneille henkilöille. Ohjelman kestävä 12 viikkoa. Vuonna 1988 Joko-ohjelmiin osallistui 161 henkilöä. Ohjelmissa käsiteltiin markkinointia, johtamista, organisaatiokäyttäytymistä, yrityksen rahoitusta, talouden suunnittelua ja valvontaa, yritysstrategiaa sekä yrityksen ympäristöön liittyviä teemoja. Koulutusohjelmasta yksi viikko, kansainvälisen busineksen jakso pidettiin syksyn kurssien osalta London Business Schoolissa ja keväällä alkaneella kurssilla Hofstra Universityssä New Yorkissa.

Joko-ohjelmaa on viime vuonna kehitetty kansainväliseen suuntaan ja siihen on lisätty mikrolaitteiden opetusta. Näihin tullaan kiinnittämään huomiota myös tulevaisuudessa.

Pitkien ohjelmien kysyntä on lisääntynyt, ja siksi Joko on saanut seurakseen joukon uusia pitkiä ohjelmia. Ne on rakennettu kysynnän pohjalta. Vuonna 1988 pidettiin seuraavat pitkä ohjelmat: Pk-Joko, Talko, Valiko, Ivo, Raheko ja Kajo. Niihin osallistui yhteensä 150 johtajaa ja asiantuntijaa.

Erityisesti keskus on huolehtinut omasta korkeakoulusta valmistuneiden täydennyskoulutuksesta. Ekonoimille tarjottava täydennyskoulutusohjelmisto aloitettiin rahoituskoulutusohjelmalla (Raheko), jossa perehdytään uusimpaan tutkimustietoon ja käytännön sovelutuksiin yritysrahoituksesta,

kansainvälisestä rahoituksesta sekä finanssi-investoinneista.

Toimintavuoden aikana käynnistettiin seuraavien ohjelmien valmistelu: pankkialan koulutusohjelma, taloustoimittajien taloustieteellinen ohjelma ja metsäalan täydennyskoulutusohjelma. Lisäksi julkinen sektori on ollut kiinnostunut uusista taloustieteellisistä ohjelmista, joiden valmistelu on aloitettu.

Uudet taloustieteelliset täydennyskoulutusohjelmat sopivat luontevasti maamme johtavan kauppakorkeakoulun täydennyskoulutusohjelmistoon. Koulutuskeskuksen kansainväliset kontaktit ovat merkittävästi rikastuttaneet ohjelmien sisältöä.

Pienyrityskeskus

Pienyrityskeskus on maamme ainut täydennyskoulutusyksikkö, jonka koko työskentely on keskittynyt pieniin ja keskisuuriin yrityksiin ja yrittäjyyteen. Pienyrityskeskus tarjoaa yritysjohton koulutusta, tekee pk-yritysten toimintaa tukevaa tutkimusta ja välittää päätöksenteon informaatiota. Erityisenä painoalueena Pienyrityskeskuksessa on aloitettu pk-yritysten kansainvälistymisen tukeminen koulutuksen, tutkimuksen ja tietopalvelun keinoin.

Pienyrityskeskuksen asema pk-yritysten valtakunnallisena palvelukeskuksena vahvistui edelleen vuoden 1988 aikana. Koulutustoimintaa syvennettiin ja laajennettiin. Yrittäjä voi yrityksen kasvun ja oman liikkeenjohdollisen kehityksensä myötä osallistua vaatimustasoltaan kohoaviin ja asioihin syvemmmälle paneutuviin koulutusohjelmiin.

Pitkät koulutusohjelmat (kokonaiskestoltaan vähintään seitsemän koulutuspäivää) muodostavat järjestelmällisesti etenevän yritysjohton koulutusjärjestelmän, joka sisältää yrityksen perustamisvaiheeseen keskittyvästä yksivuotisesta Oma yritys ohjelmasta lähtien ohjelmia aina kansainvälistymiseen keskittyvään kaksivuotiseen kehittämishjelmaan saakka. Pitkiin ohjelmiin osallistui yhteensä 200 henkeä. Aloittavien yrittäjien Oma yritys -ohjelmia käynnistettiin kaksi ja kaksi myös päättyi vuoden aikana. Yritystoimin-

Vs. johtaja
Väinö Partanen

Vs. johtaja
Pentti Mustalampi

Pienyrityskeskus toimii Mikkelissä.

nasta jo kokemusta saaneille pk-yritysten johtajille pidettiin neljä johtamiskoulutusohjelmaa Pk-Jokoa. Ohjelmiin lisättiin välitöitä, kirjallisuutta ja tietotekniikkaa.

Johtamiskoulutusohjelman käyneille aloitettiin yksi jatkokoulutusohjelma, jonka teemanä oli liiketoimisuunnitelman laadinta. Uutuutena aloitettiin Hallittu kasvu (Haka) -ohjelma yhteishankkeena Vaasan korkeakoulun täydennyskoulutuskeskuksen ja Irish Management Institutin kanssa. Sen kansainväliseen yhteistyöverkkoon kuuluu 11 koulutusyksikköä seitsemässä Euroopan maassa.

Uutena pitkänä ohjelmana toteutettiin yksi Kunnallishallinnon johdon liiketaloustieteellinen täydennyskoulutusohjelma (Kuntajoko).

Lyhyissä ohjelmissa painotetaan ajankohtaisia aiheita. Jo vakiintuneiksi teemoiksi ovat muodostuneet hyvä koulutusikäytäntö, yrityksen verosuunnittelu, markkinointisuunnitelman laadinta, tietotekniikan hyväksikäyttö ja johtamisen psykologia. Lyhyisiin ohjelmiin osallistui lähes 350 henkeä. Yritys- ja toimialakohtaisesti räätälöityjen koulutustilaisuuksien määrä lisääntyi myös oleellisesti. Osanottajia niissä oli yli sata.

Pienyrityskeskuskeskuksen tutkimustoiminta on luonteeltaan palvelututkimusta. Siinä keskityttiin pk-yritysten liiketaloudelliseen tutkimukseen ja Itä-Suomen elinkeinoelämään liittyvään tutkimukseen. Merkittäviä toimeksiantajia olivat opetusministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö, Mikkelin

kauppakamari, Mikkelin lääninhallitus, Puumalan kunta, Turveteollisuusliitto ry. ja Suomen Bensiinkauppiain liitto.

Esimerkkeinä tutkimusprojekteista mainittakoon ”Yritysten vientikynnykset”, ”Mikkelin läänin teknologiapoliittinen ohjelma”, ”Pienten ja keski suurten yritysten johtamis- ja yrittäjäkoulutusohjelman vaikuttavuus” ja ”Puualan pk-yritysten nykytila ja kehitysnäkyvät Mikkelin läänissä”. Päätökseen saatiin yhdeksän projektia ja vuoden lopussa oli meneillään seitsemän. Pk-yrityksiä palvelevia tietokantoja ja rekistereitä kehitettiin. Omassa julkaisusarjassa ilmestyi kuusi julkaisua.

Kansainvälinen keskus

Kansainvälisen keskuksen tarkoitus on kehittää Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälisesti orientoitunutta tutkimus- ja opetustoimintaa sekä pyrkiä monipuoliseen yhteistyöhön koti- ja ulkomaisten korkeakoulujen ja laitosten kanssa.

Keskuksen päätehtävät olivat ulkomaisten opiskelupaikkojen hankkiminen ekonomitutkintoa opiskeleville sekä kansainvälisen Master of Business Administration-täydennyskoulutusohjelman vetäminen. Vuonna 1988 kansainvälinen keskus järjesti 61 ekonomistiopiskelijalle opiskelupaikan ulkomaisissa korkeakouluissa.

MBA-ohjelma

Master of Business Administration (MBA) -ohjelma on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat jo suorittaneet jonkin korkeakoulututkinnon, ja jotka muutamien käytännön työelämässä vietettyjen vuosien jälkeen haluavat valmistua liikkeenjohdollisiin tehtäviin.

Helsingin kauppakorkeakoulun MBA-ohjelma on kestoltaan kaksivuotinen. Opetuskielenä on englanti.

Kansainvälisen Master of Business Administration -ohjelman viides vuosikurssi aloitti opintonsa vuoden 1988 alussa. Opiskelijoita kurssilla on 62, joista 21 naista ja 41 miestä. Ohjelmaan osallistuu 29 ulkomaalaista, joista osa suorittaa koko ohjelman ja osa eräitä sen kursseja.

Johtaja Veikko Jääskeläinen

Osanottajien keski-ikä on 30 vuotta ja työkokemusta heillä on keskimäärin viisi vuotta. Yleisin tutkinto ohjelmaan tulevilla on kaupallinen tai tekninen.

Ohjelman avulla opiskelijat perehdytetään yritysjohdon toimintakenttään - yrityksen sisäiseen ja ulkoiseen ympäristöön, yrityksen päätoimintoihin ja johdon työvälineisiin. Pääosa ohjelmasta keskittyy yritysten kansainvälisiin toimintoihin kuten kansainväliseen markkinointiin, rahoitukseen ja laskentatoimeen.

Kaksivuotisen MBA-ohjelman ensimmäiset puolitoista vuotta opiskellaan Suomessa. Viimeiseksi lukukaudeksi opiskelijat hakeutuvat opiskelemaan johonkin ulkomaiseen MBA-ohjelmaan.

Opetusta antavat pääasiassa vierailevat ulkomaisten korkeakoulujen professorit. Heitä oli vuonna 1988 35.

V KEHITYSYHTEISTYÖOHJELMAT

Prodec

Helsingin kauppakorkeakoulun kehitysyhteistyöohjelman Prodecin (Programme for Development Cooperation at the Helsinki School of Economics) tarkoituksena on edistää kehitysmaiden ulkomaankauppaa. Toiminta jakautuu koulutukseen ja tutkimukseen.

Prodecin järjestämien kansainvälisen kaupan kurssien osanottajat ovat kehitysmaiden ulkomaankaupan viranomaisia ja yritysten edustajia.

Tutkimustoiminnan tarkoituksena on tehdä, teettää ja tukea kehitysmaiden ulkomaankauppaan liittyvää tutkimusta ja selvitystyötä. Tutkimus- ja selvitystöiden painopiste on vähitellen siirtynyt yleisistä yksityiskohtaisempiin kehitysmaiden tuontia ja vientiä koskeviin ongelmiin. Tutkimustulokset julkaistaan käsikirjoina ja oppaina, joita hyödynnetään opetuksessa.

Vuonna 1968 perustettu Prodec toimii Helsingin kauppakorkeakoulun erillisenä ohjelmalla ja on osa ulkoasiainministeriön rahoittamaa Suomen kehitysyhteistyötä. Prodec toimii läheisessä yhteistyössä useiden kansainvälisten järjestöjen kanssa. Valtaosa koulutuksesta järjestetään Yk-järjestöjen kanssa. Tärkeimmät yhteistyöjärjestöt ovat International Trade Centre Unctad/Gatt (ITC) ja United Nations Conference on Trade and Development (Unctad) Genevessä, United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (Escap) Bangkokissa ja United Nations Economic

Commission for Africa (Eca) Addis Abebassa. Euroopan maiden tuonninohjaustoimistot sekä kehitysmaiden vienti-, tuonti- ja koulutusorganisaatiot ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita erityisesti kehitysmaissa järjestettävissä seminaareissa.

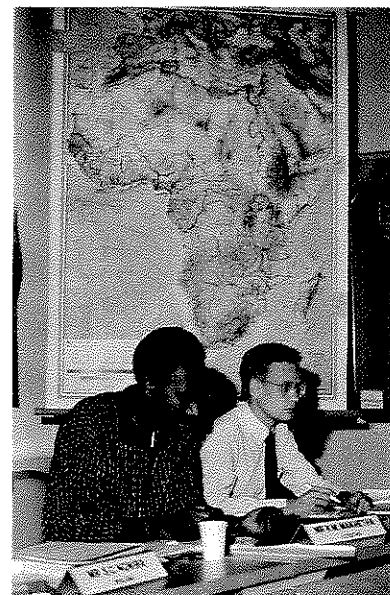
Vuonna 1988 Prodec järjesti kahdeksan seminaaria, joihin osallistui 154 kurssilaisista 49 maasta. Seminaarit olivat Kaupanedistämiskurssi Afrikan kehitysmailla Addis Abebassa, Nairobissa, Genevessä, kohdemarkkina-alueilla ja Helsingissä, Teknologiansiirtoseminaari (elintarvikkeet) Afrikan kehitysmailla Arushassa, Paperin- ja kartonginostoseminaari Aasian kehitysmailla Helsingissä, Kuljetus- ja huolintaseminaari Sadcc (Southern African Development Coordination Conference) -maille Rotterdamissa ja Helsingissä, Vientimarkkinointi- ja markkinatutkimuskurssin seurantaseminaari Sadcc-maille Genevessä, kohdemarkkina-alueilla ja Helsingissä, Silkituotteiden vienninedistämisseminaari Aasian kehitysmailla Amsterdamissa ja Helsingissä, Teknologiansiirtoseminaari Aasian kehitysmailla Pekingissä ja Projektien hankintatoimen seminaari Keski- ja Etelä-Amerikan kehitysmailla Brasiliassa.

Seminaareissa luennoi 169 asiantuntijaa, joista 53 oli suomalaista ja 116 ulkomaalaista.

Vuosina 1968-1988 Prodec on järjestänyt 96 seminaaria yli 1700:lle kehitysmaiden virkamiehelle ja yritysjohtajalle.

Osanottajista lähes kaksi kolmasosaa oli Afrikasta, lähes kolmasosa Aasiasta, vajaa kymmenesosa Latinalaisesta Amerikasta ja Euroopasta puoli prosenttia.

Prodecin perustamisesta tuli kertomusvuonna kuluneeksi 20 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi Prodec järjesti syksyllä vastaanoton, johon osallistui yli kaksisataa valtionhallinnon, talouselämän, korkeakoulujen ja ulkomaisten yhteistyökumppanien edustajaa.

Johtaja
Kalervo Vahtokari

Prodec-Import

Helsingin kauppakorkeakoulun kehitysyhteistyöohjelman (Programme for Development Cooperation at the Helsinki School of Economics, Prodec) kuuluu myös kehitysmaatuotetoimisto Prodec-Import, jonka tehtävänä on edistää tuontia kehitysmaista Suomeen. Tehtävältään suunnitellen samansisältöisiä tuonninedistämistoimistoja on useassa Euroopan maassa, pohjoismaiden ohella muun muassa Englannissa, Hollannissa, Italiassa, Itävallassa, Ranskassa, Saksan liittotasavallassa ja Sveitsissä. Suomen toimiston kustannukset maksaa kokonaisuudessaan ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyöosasto (Finnida). Myös muissa maissa toiminta tapahtuu valtion tuella.

Prodec-Import ei tee kauppaa. Sen sijaan se pyrkii saattamaan kaupan osapuolet, kehitysmaiden viejät ja suomalaiset tuojat tai tuontiagentit liikeyhteyteen toistensa kanssa. Liikelyteyden palvelun ja tiedotustoiminnan keinoina käytetään ostajamatkoja kehitysmaihin, viejädelegaatioiden käyntejä Suomessa, pienoinäyttelyjä ammattioistajille Prodec-Importin tiloissa ja suoranaista markkinointitukeakin. Kaikki tuonninedistämispalvelut ovat ilmaisia.

Vuonna 1988 Prodec-Import julkaisi yli 500 liikeyhteistyödustelua suomalaisille maahan-tuojille jaettuna Tuontitiedotteessa ja järjesti yritystapaamiset usealle kymmenelle kehitysmaiden viejälle. Elokuussa

Johtaja
Saara Kehusmaa-Pehkonen

1988 Suomessa vieraili srilankalainen ja thaimaalainen kauppavaltuuskunta ja marraskuussa Bangladeshin vientinäyttelyn yhteydessä ryhmä bangladeshilaisia viejiä. ProdecImport toimi valtuuskuntien isäntänä vastaten vierailuohjelmista ja muista käytännön järjestelyistä.

Kesäkuussa Prodec-Import piti tiloissaan Indonesian vientituotteiden pienoinäyttelyn ja lokakuussa Prodecin silkkinäyttelyn yhteydessä kaupallisesti hyvin onnistuneen silkkituotteiden myyntinäyttelyn. Vuoden 1988 suurin näyttelyprojekti oli kuitenkin Bangladeshin vientituotteiden näyttely, joka järjestettiin yhteistyössä Bangladeshin vienninedistämissorganisaation kanssa Finn-Consum messuilla. Se johti

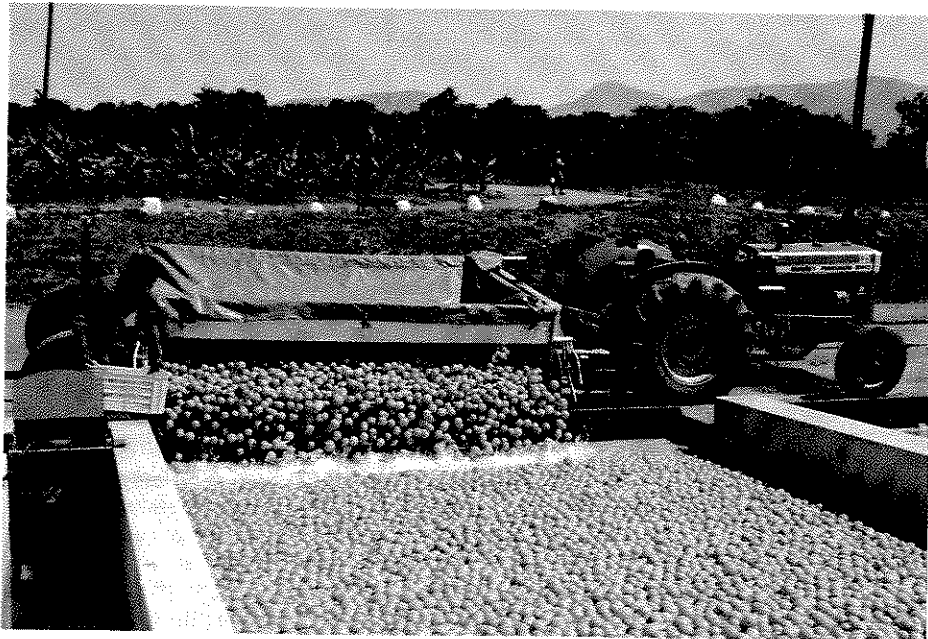
merkittäviin kauppoihin miesten paidoista ja talousposliinista.

Prodec-Importilla on kolme erityisprojektia tuonnin lisäämiseksi eteläisen Afrikan Sadcc (Southern African Development Coordination Conference) -maista. Niihin sisältyi vuonna 1988 ostajamatkoja Botswanaan, Sambiaan, Swasiimaan, Tansaniaan ja Zimbabween, konsulttipalveluja zimbabwelaisen teen vientipakauksen kehittämiseksi ja tukea sen markkinointikampanjalle.

Osa projekteista toteutetaan yhteistoiminnassa Yk-järjestöjen kanssa. Niinpä Bangkokissa lokakuussa 1988 pidetyssä Suomi-seminaarissa yhteistointakumppanina oli Escap (Economic Commission for

Asia and the Pacific). ITC:n (International Trade Centre, Unctad/Gatt) kanssa taas aloitettiin kahden vientinäyttelyseminaarin valmistelut, jotka liittyvät osatoimenpiteinä Prodec-Importin kautta aikojen suurimman projektin - vuonna 1990 Helsingissä pidettävän 22 kehityksenä vienninäyttelyn - viisivuotissuunnitelmaan.

Prodec-Importissa vieraili vuoden 1988 aikana seuraavien kehitysmaiden virallisia edustajia: Algeria, Bangladesh, Barbados, Chile, Costa Rica, Guatemala, Indonesia, Intia, Kenia, Kiina, Kuuba, Mauritius, Nepal, Pakistan, Sambia, Seychellit, Sri Lanka, Tansania, Thaimaa, Venezuela ja Zimbabwe.

Swazimaan appelsiineja matkalla kansainvälisille markkinoille.

VI KIRJASTO

Helsingin kauppakorkeakoulun kirjasto on Suomen taloustieteellinen keskuskirjasto ja palvelee laajaa asiakaskuntaa. Pääkirjaston ja kurssikirjaston koti- ja lukusalilainauksen määrä oli yli 114 000. Kaukolainatiloja saapui Suomesta ja ulkomailta yli 11 000.

Kirjastossa on 242 000 teosta. Kokoelmat karttuivat vuoden kuluessa 7462 nidoksella. Kirjastoon tulee jatkuvasti 1600 sanoma- ja aikakauslehteä, joista 1200 on ulkomaista.

Kirjaston toimintoja on automatisoitu 1970-luvulta lähtien. Vuoden 1988 painopiste oli tietopalvelun ja tiedonhaku-kehittämisen. Materiaalin keruu tietopankkeihin 28 koti- ja ulkomaisen yhteistyökumppanin kanssa on monimutkaisen toiminnan keskeisenä toimivalta laitokselta.

Asiakkaita on avustettu tiedonhaussa etsimällä materiaalia ja laatimalla luetteloita eri aihepiireistä. Vuoden aikana tiedustelua oli yli viisituhatta.

Kirjaston seitsemässä atk-pohjaisessa tietokannassa (Fimp, Scimp, Scanp, Thes, Bild, Ibs ja Kauppis) on viitetietoja yli 196 000 artikkelista, kirjasta ja tutkimuksesta. Tietokantoja täydentämään on hankittu 20 cd-rom -levykettä, joilla on yhteensä kahdeksan miljoonaa ulkomaista viitetietoa. Kirjaston asiakkailta on mahdollisuus käyttää niitä ilmaiseksi itsepalveluperiaatteella. Aineisto kattaa taloustieteen eri alat, pääpainon ollessa

amerikkalaisissa viitetiedoissa. Erikoisuuksina mainittakoon Etelä-Amerikan terveystieteelliset ja ympäristökysymykset, yhdysvaltalaiset väitöskirjat ja luettelo maailman aikakauslehdistä. Reutersin uutistiedosto saatiin yleisökäyttöön yhteistyössä ylioppilaskunnan kanssa. Samoin on yleisökäytössä ollut Startel-yritystiedosto, jota opiskelijat ovat käyttäneet runsaasti.

Kirjaston Helecon-tietokannat

FINP	Kotimaiset talouselämän aikakauslehti-artikkelit
SCIMP	kansainväliset liikkeenjohton aikakauslehti-julkaisut
SCANP	pohjoismaiset talouselämän ja liikkeenjohton aikakauslehti-artikkelit ja korkeakoulujen sarja-julkaisut
THES	kotimaisten korkeakoulujen taloustieteelliset opinnäytteet
BILD	kansainväliset ja kotimaiset talouselämän kirjat, raportit ja tutkimukset
IBS	kansainvälinen talouselämän kirjallisuus
KAUPPIS	Kauppalieden artikkelit myös kokonaistekstinä

Ylikirjastonhoitaja
FT Henri Broms

VII JULKAISUSARJAT

Korkeakoulussa tehdyt tutkimukset ja selvitykset julkaistaan seitsemässä sarjassa. Julkaisuja voi lainata korkeakoulun kirjastosta ja muista taloustieteellisistä kirjastoista ja ostaa KY-palvelu Oy:n kirjakaupasta.

Julkaissusarjat

A-sarja: väitöskirjoja
B-sarja: studies
C-sarja: oppikirjoja
D-sarja: laitosjulkaisuja
E-sarja: selvityksiä
F-sarja: työpapereita
M-sarja: Mikkelin Pienyrityskeskuskeskuksen julkaisuja

VIII HALLINTOELIMET

Valtuusto

Puheenjohtaja: I vararehtori, professori Fedi Varvio

Varapuheenjohtaja: kyo Kari Jääskeläinen

Jäsenet:

professori Erkki Aaltio
professori Eero Artto
professori Markku Kallio
professori Aarni Nyberg
professori Eero Pitkänen
professori Meeri Saarsalmi
professori Seppo Salo
professori Markku Sääksjärvi
apulaisprofessori Kai-Veikko Vuoristo

assistentti Carita Itäinen
assistentti Juha Kinnunen
vt. apulaisprofessori Hannu Kivijärvi

vt. professori Kalevi Kyläkoski
kirjastoamanuensis Ritva Löyttyjärvi
lehtori Sirkka-Liisa Ojanen
kirjanpitäjä Irma Ruone
toimistosiihteeri Leena Taiminen
erikoistutkija Markku Virtanen
tutkija Sinikka Vanhala
kyo Torsti Gummerus
kyo Kai Järvikare
kyo Minna Kesälä
kyo Sanna Ketomäki
kyo Mikko Kivekäs
kyo Johanna Mäki
kyo Jouni Mölsä
kyo Timo Nikunen
kyo Kirsi Suhonen

Varajäsenet

professori Reijo Helle
apulaisprofessori Hannu Uusitalo
professori Erkki Pihkälä
professori Risto Tainio
professori Yrjö O. Vartia
apulaisprofessori Jouko Manninen
professori Pekka Korhonen
lehtori Ulla Höckerstedt
lehtori Helena Kangasharju
koulutussuunnittelija Raija Keskinen
konekirjoittaja Sami Lanu

osastosihteeri Kaarina Lähteenmäki
vs. johtaja Pentti Mustalampi
assistentti Marja-Liisa Parjanne
vahtimestari Antti Raatikainen
tutkimussihteeri Tuula Ratilainen
kirjastoamanuensis Benita Rinne
kyo Martti Ala-Härkönen
kyo Jarmo Iisakka
kyo Pirjo Jokipii
kyo Pertti Kärkas
kyo Mikael Laine
kyo Pekka Niskanen
kyo Sanna Ojanen
kyo Janne Salonen
kyo Eric Sandelin
kyo Matti Suurnäkki

apulaisprofessori Kai-Veikko Vuoristo
kyo Kai Järvikare
osastosihteeri Kaarina Lähteenmäki

Kanslerinvirasto

kansleri Jaakko Honko

Hallintovirasto

rehtori, professori Arvi Leponiemi
I vararehtori, professori Fedi Varvio
II vararehtori, professori Veikko Jääskeläinen
hallintojohtaja, KTM Matti Sarakontu

Hallitus

Puheenjohtaja: rehtori, professori Arvi Leponiemi

Varapuheenjohtajat: I vararehtori, professori Fedi Varvio
II vararehtori, professori Veikko Jääskeläinen

Jäsenet:

professori Eero Artto
johtaja Saara Kehusmaa-Pekonen
kyo Timo Kärrä
professori Oiva Laaksonen
assistentti Ahti Lehtomaa
kyo Jouni Mölsä 19.1.1988 saakka
vt. tutkimusassistentti Urho Paakunainen
kyo Esko Pyykkönen 20.1.1988 lähtien
professori Meeri Saarsalmi
professori Seppo Salo
kyo Matti Suurnäkki
vs. yliassistentti Sinikka Vanhala

Henkilökohtaiset varajäsenet:

professori Eero Pitkänen
kyo Arho Anttila
toimistosiihteeri Anneli Vesterinen
kyo Minna Kesälä
professori Markku Kallio
erikoistutkija Markku Virtanen
lehtori Eero Niemi
kyo Sanna Ketomäki
vt. professori Arto Lähti

IX NEUVOTTELUKUNTA

Puheenjohtaja: ministeri Sakari T. Lehto

Varapuheenjohtaja: toimitusjohtaja Ahti Hirvonen, Suomen Yhdyspankki Oy

Jäsenet:

pankinjohtaja Ele Alenius, Suomen Pankki
toimitusjohtaja Heikki Bachmann, Kaso Oy
ylivohtaja Kalervo Hentilä, kauppa- ja teollisuusministerio
vuorineuvos Pentti Herkama
kauppat. tri Pekka Herlin, Kone Oy
vuorineuvos Kari Kairamo, Oy Nokia Ab (t. 11. 12. 1988)
vuorineuvos Matti Kankaanpää, Valmet Oy
vuorineuvos K. K. Kankaanranta, Wihuri Oy
pääjohtaja Pauli Komi, Osuuspankkien Keskuspankki Oy
pääjohtaja Jaakko Lassila, Kansallis-Osake-Pankki
varatoimitusjohtaja Erkki Linturi, Postipankki
pääjohtaja Eero Utter, Kesko Oy
johtaja Pekka Morri, Kansaneläkelaitos
rahoitusneuvos Kari Nars, Valtiovarainministerio
toimitusjohtaja Rauli Nuortila, Kemian Keskusliitto
pankinjohtaja Esko Ollila, Suomen Pankki
pääjohtaja Eero Rantala, EKA-yhtymä
ministeri Esko Rekola
pääjohtaja Heikki O. Salonen, Amer-Yhtymä Oy
pääjohtaja Ulf Sundqvist, Suomen Työväen Säästöpankki
pääjohtaja Pentti Talonen, Pohjola-yhtiöt
pääkonsuli Sakari Yrjönen

X TUKISÄÄTIÖ

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön tehtävänä on tukea korkeakoulun tutkimus- ja opetustoimintaa apurahoilla ja muulla taloudellisella tuella.

Tukisäätiön valtuuskunnan puheenjohtajana on kertomusvuoden aikana ollut kanslia-päällikkö Jaakko Numminen ja varapuheenjohtajana pääjohtaja Jaakko Lassila. Säätiön hallitukseen ovat v. 1988 kuuluneet puheenjohtajana pääkonsuli Sakari Yrjönen, varapuheenjohtajana vuorineuvos Pentti Herkama ja jäsenenä ylivohtaja Kalervo Hentilä, toimitusjohtaja Ahti Hirvonen, kansleri Jaakko Honko, kauppat. tri Markku Koskela ja rehtori Arvi Leponiemi. Säätiön toiminnanjohtajana on ollut hallintojohtaja Matti Sarakontu.

Vuosina 1986 ja 1987 toteutetun säätiön omaisuuden uudelleen järjestelyn tuloksena säätiön omaisuuden tuotto (v. 1987 2 304 000 mk) nousi kertomusvuonna 4 362 868 markkaan. Säätiö myönsi 1988 korkeakoulun tutkimus- ja opetustoiminnan tukemiseksi apurahoja 1 480 400 markkaa ja antoi muuna tukena korkeakoululle yhteensä 194 100 markkaa.

XI TALOUS JA HENKILÖSTÖ

Korkeakoulun toiminta rahoitetaan pääosin valtion tulo- ja menoarvion kautta. Menojen loppusumma kohosi 61,6 miljoonaan markkaan, missä lisäystä edelliseen vuoteen oli 12 prosenttia. Suurin menoryhmä oli palkkausmenot, joiden osuus oli 64 prosenttia. Maksullisen palvelutoiminnan osuus menoista oli 18 prosenttia.

Korkeakoulun tulot kohosivat 11,4 milj. markkaan, josta maksullisen palvelutoiminnan osuus oli 10,4 milj. markkaa.

Lisäystä edelliseen vuoteen kertyi 17 prosenttia.

Korkeakoulun käyttöön suoraan osoitetun valtion tulo- ja menoarvion ulkopuolisen toiminnan rahoitus kohosi yli 16 milj. markkaan, mikä oli 27 prosenttia valtiolta saadusta menobudjetin loppusummasta. Suurin muun rahoituksen erä saatiin ulkoasiainministeriöltä, joka rahoitti kehitysyhteistyöohjelma Prodecin ja tuonni- nohjaustoimisto Prodec- Importin toimintaa 10,2 milj.

markalla. Rakennushallinnon varoja saatiin kiinteistöjen korjaus-, huolto- ja perusparannustöihin 3,7 milj. markkaa.

Kustannukset yhtä ekonomitukintoa kohti 1988 olivat 150 000 markkaa ja opiskelijaa kohti 16 000 mk.

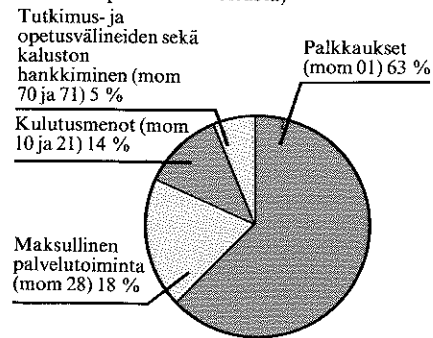
Korkeakoulun käytössä olevien tilojen määrä oli 22500 br-m². Tiloista 3200 m² oli vuokratiloja, joissa toimivat lähinnä täydennyskoulutustoimintaa harjoittavat yksiköt.

Menot ja tulot vuosina 1987 ja 1988 (1000 mk)

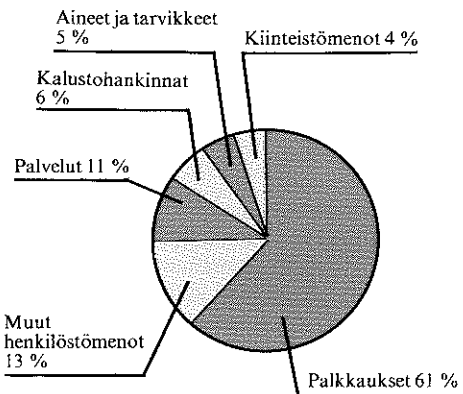
	1987	1988
MENOT		
Palkkaukset	44.451	39.114
Kulutusero	8.209	8.599
Maksullinen palvelutoiminta	8.996	10.886
Hankinnat	3.296	2.978
TMA-menot yhteensä	54.952	61.577
Muu rahoitus	11.594	16.341
MENOT YHTEENSÄ	66.546	77.918
TULOT		
Maksullinen palvelutoiminta	7.999	10.382
Muut tulot	473	971
TULOT YHTEENSÄ (TMA)	8.472	11.353

Kokonaismenot momenteittain

(ei sisällä tulo- ja menoarvion ulkopuolista rahoitusta)

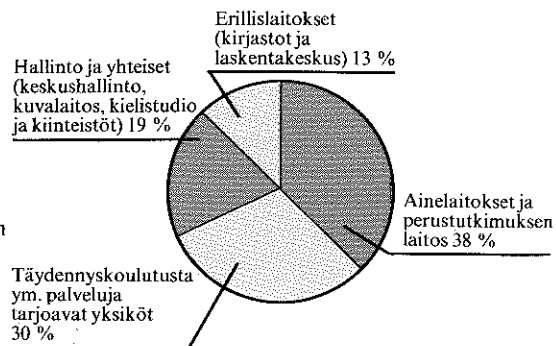

Kokonaismenot menolajeittain 1988

Kokonaismenot vastualueittain

(sisältää HKKK:n käyttöön suoraan osoitetun tulo- ja menoarvion lisäksi ulkopuolisen toiminnan rahoituksen)

Korkeakoulun henkilöstö vuonna 1988

	Virat ja toimet	Muut (tuntiopettajat, projektihenkilöstö, osa-aikaiset)	Yhteensä
KORKEAKOULUOPETTAJAT			
Professorit	25		25
Apulaisprofessorit	15		15
Yliassistentit	13		13
Assistentit	32		32
Lehtorit	49		49
Päätoimiset tuntiopettajat		3	3
Sivutoimiset tuntiopettajat		17	17
YHTEENSÄ	134	20	154
MUU HENKILÖKUNTA			
Tutkimushenkilöstö	12		12
Opetuksen ja tutkimuksen apuhenkilökunta	10	3	13
Kirjastohenkilökunta	25	1	26
Atk-henkilökunta	7	10	17
Hallinto- ja toimistohenkilökunta	48	58	106
Muu henkilökunta	30	8	38
YHTEENSÄ	132	80	212
KAIKKI YHTEENSÄ	266	100	366

* Tuntiopettajien laskennallinen lukumäärä, muu henkilökunta työvuosina

Organisaatio

